

МДС

НАГРАДА
"Михаило Валтровић"
Музејског друштва
Србије 2001-2015.

Музејско друштво Србије/Serbian Museum Association

Награда
„Михаило Валтровић“
Музејског друштва Србије
у периоду
2001-2015. године
Приредила Александра Савић

2001-2015. година

2016.

Валтровић

НАГРАДА "Михаило Валтровић" Музејског друштва Србије 2001-2015.

Издавач: Музејско друштво Србије, Трг Републике 1а, Београд

За издавача: др Драго Његован, председник Музејског друштва Србије

Приредила: Александра Савић

Рецензенти: др Драго Његован и др Душица Бојић

Фотографије и документација: Архива Музејског друштва Србије

Прелом и дизајн: Снежана Рајковић

Штампа: Кримел, Будисава

Тираж: 300 комада

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

06.05МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ::069"2001/2015"

НАГРАДА "Михаило Валтровић" Музејског друштва
Србије 2001-2015. / [приредила Александра Савић].
- Београд : Музејско друштво Србије, 2016 (Будисава
: КриМел). - 68 стр. : илустр. ; 23 cm

Тираж 300. - Стр. 6-9: Михаило Валтровић (1839-1915.)
/ Александра Савић. - Напомене и библиографске
референце уз текст.

ISBN 978-86-908131-7-9

а) Награда "Михаило Валтровић" - Добитници - 2001-2015

COBISS.SR-ID 222704652

ИСБН: 978-86-908131-7-9

2001-2015. година

Михаило

МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ (1839-1915.)	6
О НАГРАДИ „МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ“	10
• Музејско друштво Србије, наставак рада од 2001. године	10
• Правилник о додељивању награде „Михаило Валтровић“	14
• Пословник о раду Комисије за доделу награда и признања	16
• Комисија за доделу награда – извод из важећег Статута МДС	18
• Текст Конкурса	19
НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2004. ГОДИНЕ за период 2001-2003.	22
• У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Жани Гвозденовић , историчарки уметности из Музеја савремене уметности у Београду за <i>Ретроспективну изложбу сликара Милоша Голубовића</i>	
• У категорији МУЗЕЈ: Народном музеју Ужице	
• У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО награда није додељена	
• Образложење Комисије	
НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2005. ГОДИНЕ за 2004.	25
• У категорији ПОЈЕДИНАЦ:	
- Татјани Бошњак, Рози Д’Амико и Гордани Милић за пројекат <i>Ризница италијанске уметности из Народног музеја у Београду, изложбу и каталог Италијанско сликарство од XIV до XVIII века из Народног музеја у Београду и</i>	
- Делфини Рајић и Милошу Тимотијевићу за монографију <i>Манастири Овчарско-кабларске клисуре</i>	
• У категорији МУЗЕЈ награда је равноправно додељена: Народном Музеју Ваљево и Спомен-збирци Павла Бељанског из Новог Сада	
• У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО награда је равноправно додељена	
• Миодрагу Б. Протићу и	
• др Воиславу Ф. Васићу	
• Образложење Комисије	
НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2006. ГОДИНЕ за 2005.	29
• У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Славољубу Пушици , историчару, директору Музеја у Пријепољу	
• У категорији МУЗЕЈ: Музеју Војводине у Новом Саду	
• У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО: Чедомиру Јанићу , историчару, оснивачу Музеја ваздухопловства у Београду	
• Образложење Комисије	

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2007. ГОДИНЕ за 2006.	31
<ul style="list-style-type: none"> • У категорији ПОЈЕДИНАЦ : <ul style="list-style-type: none"> -Проф. др Александру Палавестри и Вери Крстић, вишем кустосу Народног музеја за изложбу <i>Магија ћилибара</i>; -Живки Ромелић за изложбу <i>Ми смо здраво што и вама желимо</i> и - Весни Душковић и Љиљани Тојага Васић за изложбу <i>Пут дувана у Србији/Ниш на путу дувана кроз Србију</i> • У категорији МУЗЕЈ: Народном музеју Зрењанин • У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО: Олги Микић, историчарки уметности из Галерије Матице српске • Образложење Комисије 	
.....	35
<ul style="list-style-type: none"> • У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Љубици Отић, Милкици Поповић, Веселинки Марковић и Татјани Спасојевић-Поповић из Музеја Војводине за изложбу <i>Војвођанском грађанству у сусрет</i> • У категорији МУЗЕЈ: Народном музеју у Ваљево • У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО није било номинација • Образложење Комисије 	
.....	38
<ul style="list-style-type: none"> • У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Моми Цвијовић и Ани Панић из Музеја историје Југославије за изложбу и публикацију <i>Свет од сребра</i> • У категорији МУЗЕЈ: Народном музеју Краљево • У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО: Драгици Премовић-Алексић, музејској саветници, археологу, директорки Музеја Рас у Новом Пазару • Образложење Комисије 	
.....	42
<ul style="list-style-type: none"> • У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Марини Влаисављевић, вишем кустосу - историчару Народног музеја у Нишу за изложбу <i>Први српски устанак и Бој на Чегру</i> • У категорији МУЗЕЈ: Музеју Војводине у Новом Саду • У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО није било номинација • Образложење Комисије 	
.....	44
<ul style="list-style-type: none"> • У категорији ПОЈЕДИНАЦ: Мили Гајић, историчарки уметности из Музеја примењене уметности у Београду за изложбу <i>Сребрне чаше позног средњег века у Србији</i> • У категорији МУЗЕЈ: Војном музеју у Београду • У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО: Душанки Трајковић, музејском саветнику, археологу у пензији из Градског музеја у Сомбору • Образложење Комисије 	

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2012. ГОДИНЕ за 2011. 46

- У категорији **ПОЈЕДИНАЦ**: **др Славици Крунић**, вишој кустоскињи Музеја града Београда за изложбу *Recte Illuminas - античке светилке*
- У категорији **МУЗЕЈ**: **Музеју примењене уметности у Београду**
- У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО**: **Ирми Ланг**, историчарки уметности у пензији, кустоскињи и управници Галерије «Милан Коњовић» у Сомбору
- Образложење Комисије

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2013. ГОДИНЕ за 2012. 50

- У категорији **ПОЈЕДИНАЦ**:
  - Музеју историје Југославије** као носиоцу пројекта за изложбу *Југославија од почетка до краја* и
  - Петру Петровићу**, историчару уметности, вишем кустосу Народног музеја у Београду за монографију *Паја Јовановић-системски каталог дела*
- У категорији **МУЗЕЈ**: **Природњачком музеју у Београду**
- У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО**: **Љубици Миљковић**, историчарки уметности, музејској саветници Народног музеја у Београду
- Образложење Комисије

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2014. ГОДИНЕ за 2013. 56

- У категорији **ПОЈЕДИНАЦ**: **Душану Миловановићу**, музејском саветнику Музеја примењене уметности у Београду за студијску изложбу *Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака*
- У категорији **МУЗЕЈ**: **Етнографском музеју у Београду**
- У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО**: **Милоју Мандићу**, историчару уметности, музејском саветнику Народног музеја у Ужицу
- Образложење Комисије

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2015. ГОДИНЕ за 2014. 61

- У категорији истакнути **ПОЈЕДИНАЦ**: **Љиљани Лазић**, музејском саветнику, историчарки уметности из Музеја Града Новог Сада за пројекат *Јерменска црква у Новом Саду – избрисана баштина*
- У категорији **МУЗЕЈ** награда је равноправно додељена:
  - Народном музеју у Београду,**
  - Историјском музеју Србије, Београд**
- У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** додељене су две равноправне награде:
  - Лепосави Миловановић**, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији, из Народног музеја Зајечар.
  - Зорици Златић Ивковић**, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији из Музеја на отвореном „Старо село“ Сирогојно
- Образложње Комисије

МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ

(1839 -1915.)

Михаило Валтровић, археолог, архитекта и историчар уметности, члан Српске краљевске академије, професор Велике школе, први управник Народног музеја и оснивач Српског археолошког друштва, први уредник часописа «Старинар» и први српски музеолог који је поставио темеље систематском сакупљању споменика културе на територији Србије.

Михаило Валтровић

Рођен је 17. (29) септембра 1839. у Београду (Кнежевина Србија) као Михаил Валтер, од оца Филипа Валтера и мајке Јожефе, рођене Прохаска. У свом службеном листу Валтровић је навео да је српске националности (Милинковић, 1984: 13). Школовао се у Београду, где је похађао приватну школу проф. Антонија Шулца, основну школу, гимназију и природњачки одсек Лицеја. Студије је наставио у Немачкој, као државни питомац, где је на Политехникуму у Карлсруеру учио три године математичке науке, а затим студирао четири године архитектуру. Студије завршава 1866. године и исте године враћа се у Београд. По повратку ступа у државну службу као архивар у Министарству грађевина.

Следеће године добија намештење као професор београдске Реалне гимназије а од 1874. поред професуре у Реалци хонорарно предаје архитектуру на Великој Школи. Од 1875. године у потпуности прелази на задужења у Великој Школи као професор архитектуре и познавања грађе. (Милинковић, 1984:13)

Крајем 18. и почетком 19. века у Србији је почела да се развија идеја о потреби прикупљања, проучавања и тумачења старина, што је било значајно за оснивање бројних музеја. Године 1841. основано је Друштво српске словесности, које је имало задатак да проучава прошлост српског народа, а 1844. године основан је и Народни музеј у Београду. Исте године донета је уредба о забрани рушења развалина старих градова и замака. Готово четрдесет година касније од оснивања Народног музеја, указом Кнеза Милоша Обреновића, на предлог министра просвете и црквених дела Ст. Новаковића, а на основу мишљења савета Велике Школе, Михаило Валтровић је 1881. постављен за професора археологије на Великој Школи, и уједно за чувара (управника, кустоса) Народног музеја.

Валтровић је тим указом »...имао да продужи и доврши своја отпочета предавања из архитектуре и познавања грађе до краја школске године, међутим да прими и дужност Чуvara Нар. муз.,...» (Милинковић, 1984:14). Овом одлуком су постављени темељи успостављања и проучавања археологије на Универзитету, а означен је и почетак нове етапе у развоју Народног музеја у Београду, након четрдесет година од оснивања.

У Валтровићевом првом извештају о стању и раду Народног музеја од 3.2.1882. г. напомиње се да се он до тада старао једино о оријентисању у његовим збиркама. У истом извештају, он наводи своје виђење задатака Народног музеја, да буду «...што потпуније збирке сваковрсних историских и уметностних старина и споменика, који се на првом месту тичу прошлости наше земље и нашег народа, и да (музеј) буде научни апарат уз катедру класичне и хришћанске археологије. За ово последње музеј наш још нема нужних предмета» (Милинковић, 1984:14). Како би надоместио овај недостатак Валтровић је предлагао набавку отисака класичних и хришћанских старина које су чуване по бројним иностраним музејима. У датом извештају он министру наводи и значај и своје виђење археологије, у оквиру којег он археологију јасно издваја од историје уметности, а уједно подвлачи и значај уметности у историји људског развика, оцењујући и њену «моралну историјску моћ у односу на народе са ниском културом»(Милинковић, 1984: 16).

Валтровић је дао велики допринос око успостављања и унапређивања институционалног оквира археологије у Србији као један од оснивача Српског археолошког друштва. Такође, био је један од покретача часописа «Старинар» а залагао се и за доношење Закона о заштити споменика културе и старина и пружио велики допринос за стварање нормалних услова за унапређење рада Народног музеја.

Као професор археологије на Великој школи и уједно Чувар Народног музеја улагао је велике напоре да створи солидну основу за развој археологије у Србији. Обе установе су се налазиле у престоници (Београду) и по својој природи биле су предодређене за рад високообразованих стручњака, па опет, често је недостајало средстава а и број заинтересованих појединаца за сарадњу је био недовољан. Збој тога се дошло на идеју да се мобилише већи броја сарадника, повереника и добротвора ради системског чувања и прикупљања старина. Оснивањем Српског археолошког друштва 1.7.1883. у Београду приступило се остварењу ових замисли, а основне смернице тек основаног друштва биле су:...»одржавати, прикупљати, изучавати и на свет уздавати културне, историске и уметничке старине, из свију периода преисторијског и историјског живота на српској земљи» (Статут САД, Старинар бр. 1, 1884, п.пог.1.) (Милинковић: 1984: 17-18).

Упућујући позив будућим члановима за упис у чланство Српског археолошког друштва, Валтровић је рекао: «На народу који данас у српским земљама живи и који им је данашње име дао, остаје да трагове очува, прибира и науци на употребу преда. На народу српском остаје да све то историјско градиво, којим му земље обилују, на свет изнесе, да га очува од пропасти и растуривања ван граница и да га сакупи на места удесна за научни распоред и изучавање.»¹

Валтровић, председник друштва, и чланови оснивачи: Драгутин Милутиновић, Јован Бошковић, Јован Драгашевић, Јован Жујовић, Љубомир Ковачевић, Милан Милићевић, арх. Нићифор Дучић и Светомир Николајевић већ су на првим састанцима Друштва покренули питање стручног часописа, првог такве врсте у Србији. На предлог чланова часопис добија назив „Старинар српског археолошког друштва“, чији је први број објављен 1. фебруара 1884. године. Даљи развој Српског археолошког друштва је тесно повезан са часописом *Старинар*. У првом броју *Старинара* објављено је да: „српско археолошко друштво почиње један део радње своје: упознавање света са старинама српске земље. Тиме мисли поглавито послужити стручном, археолошком раду, доносећи му новог научног градива“ (Старинар, бр.1, 1884, 1.).

Од 1884. до 1907. године Валтровић је уредник часописа *Старинар* у коме публикује највећи број својих радова. Валтровић је објавио преко 125 радова из области праисторијске, класичне и средњовековне археологије и историје уметности, међу којима су: «Римски гробови у облику бунара», «Белешке с пута», «Добри пастир», «Старо-хришћански мртвачки ковчег нађен у Београду» као и многе друге. (Милинковић: 1984:19).

¹ Драгослав Срејовић, Археологија на Великој школи Универзитета у Београду, <http://www.rastko.rs/arheologija/srejovic/dsrejovic-univerzitet.html>

Валтровић је током свог рада вршио и бројна археолошка истраживања на локалитетима: Виминацијум код Костолца, Брестовик, манастир Љубостиња, Нишки град, Барајево, Бањица, Радошин и Крушевац, о чему је писао бројне извештаје.

Током свог професионалног ангажовања Валтровић је био члан више комисија, редован члан Главног просветног савета, члан Радикалне странке и кратко време посланик у Народној скупштини (Милинковић, 1984: 18). Био је редован члан Српског ученог друштва, а такође, и један од првих шеснаест академика Српске краљевске Академије наука и уметности.

У оквиру Српске краљевске Академије у периоду 1891-1907. обављао је дужност секретара Академије уметности. Заједно са Матијом Баном, Љубомиром Ненадовићем и Даворином Јенком чинио је Уметничко одељење Академије. Осим чланства у Српском археолошком друштву, Валтровић је био члан и других организација ван граница тадашње Србије: дописни члан Хрватског археолошког друштва, Московског императорског археолошког друштва и Царског археолошког института у Берлину. Носилац је и неколико српских одликовања.

Осим археологије и архитектуре, његова интересовања су била веома разноврсна, бавио се истраживањима на пољу: историје уметности, хералдике, сфрагистике, ликовне критике, примењене уметности, музеологије и др. Уводио је новине у примењену уметност, као што је декоративна пластика на иконостасима (црква у Чуругу). Дизајнирао је орден Светог цара Лазара, који је додељиван владарима и принчевима.

Позната су и његова два архитектонска пројекта из 1867. године: цркве у Плани и Плавни. Као први дипломирани архитекта допринео је и успостављању архитектуре у Србији и оснивању Архитектонског факултета у Београду.

Михаило Валтровић је био и добротвор, један је од оснивача и чланова Друштва за помоћ напуштеној деци и деци без родитеља. Био је и аутор иницијативе за одвајање Етнографског музеја у самосталну установу.

Као Чувар Народног музеја пуних 25 година, допринео је успостављању његове модерне поставке и обезбедио је зграду за смештај музеја. Посебно је утицао на школовање стручног кадра Народног музеја у чувеним универзитетским и музејским центрима, како би обезбедио висок квалитет рада Музеја. Увео је савремену музеолошку концепцију на коју су се касније угледали и сви други српски музеји: сталну поставку, израду првих стручних каталога музејских збирки и организацију образовне делатности музеја кроз предавања и изложбе. Може се рећи да је Михаило Валтровић први модерни музеолог у Србији.

Умро је 9. (22) септембра 1915. у 75. години у Београду (Краљевина Србија) и сахрањен је у Алеји великана на Новом гробљу у Београду.

Александра Савић

Извори:

Д. Ђ. Милутиновић, Годишњак Природњачког музеја 2013., Београд, 2014.

Милинковић, М: Михаило Валтровић, први уредник Старинара, Старинар, Српско археолошко друштво Београд, 1984., УДК 902-051 (497.111): 929

Драгослав Срејовић, Археологија на Великој школи Универзитета у Београду, Арс Либри и Кремен Београд, 2001, Библиотека Лавиринт, Књига 8

<http://www.rastko.rs/arheologija/srejevic/dsrejevic-univerzitet.html> приступљено фебруара 2016.

<http://www.narodnimuzej.rs/o-muzeju/kroz-lica-muzeja/mihailo-valtrovic-1839-1915/> приступљено фебруара 2016.

<http://www.sanu.ac.rs/Clanstvo/IstClan.aspx?arg=65> приступљено фебруара 2016.

<http://www.arh.bg.ac.rs/istorija-fakulteta/> приступљено фебруара 2016.

https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B8%D0%BB%D0%BE_%D0%92%D0%B0%D0%BB%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B приступљено фебруара 2016.

<http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2005/02/07/srpski/BG05020610.shtml>

«Предајемо кип овај јавности, научењацима на проучавање а пријатељима старина на упут да благонаклоно припазе на сличне споменике давних времена и да их прикупљају.»

М. Валтровић

Кличевачки идол (реплика) XIII–XI в.п.н.е.
(Народни музеј у Београду)

Захваљујући М. Валтровићу, једна од најзначајнијих скулптура бронзаног доба, Кличевачки идол, постала је позната европској и светској археологији.

Он о скулптури пише: *Предајемо кип овај јавности, научењацима на проучавање а пријатељима старина на упут да благонаклоно припазе на сличне споменике давних времена и да их прикупљају.*

Нажалост, ова скулптура, уз многе друге експонате, заувек је уништена 1914. године током аустроугарског бомбардовања Београда, када је разорена и тадашња зграда Народног музеја.

2001 - 2015. година

Валтировић

Музејско друштво Србије, наставак рада од 2001. године¹

Прве музејске струковне организације код нас основане су до 1950. и то као Музејско-конзерваторска друштва на нивоу република тадашње Југославије. Током времена, мењана је њихова структура, територија и назив удружења, од Савеза, Секретаријата музејских радника, до Друштва музејских радника Србије, а од 10. маја 1962. године назив удружења гласи Музејско друштво Србије, МДС. Након пет деценија активности тадашње Друштво је спонтано прекинуло свој рад.

Због потребе музеалаца за заједничким деловањем у оквиру јаке и утицајне струковне организације на добрим традицијама претходног Друштва, али са идејама новог, активног односа према струци, отвореног према јавности, ради развијања нове музеологије, МДС је обновило свој рад 8. новембра 2001. године на Оснивачкој скупштини одржаној у Народном музеју у Београду. Оснивачи су: др Воислав Васић, Бојана Борић Брешкових, Борислав Шурдић, Зоран Килибарда, Јасна Марковић, Жана Гвозденовић, Гордана Станишић, Татјана Бошњак, Весна Милић и Ивана Дорчић.

У организацији Иницијативног одбора усвојена су и правна акта неопходна за рад МДС (Статут, Програм рада, План за следећу годину), изабрана су привремена тела МДС и председник Друштва (др Воислав Васић), који су извршили поновну регистрацију МДС и покренули његов рад. На Изборној скупштини 3. октобра 2002. изабрани су чланови свих тела МДС и нови председник, Андреј Вујновић.

Првобитни циљеви МДС су: развијање музеологије и музеографије, стручно усваршавање и едукација и побољшање статуса музеалаца.

Чланство Друштва је добровољно и може бити: појединачно, институционално (колективно), почасно и потпорно. Осим лица из музејске струке чланови могу бити и лица блиских струка и занимања, као и друга струковна удружења.

Органи друштва су: Председник, Скупштина, Извршни одбор, Надзорни одбор, Суд части, Комисија за доделу награда и признања.

Тела друштва су секције, према струковној опредељености. Скупштина МДС одржана 10. децембра 2003. године на основу члана 54. Статута МДС донела је Одлуку о оснивању секција: археолошке, историјске, етнографске, секције уметничких збирки, секције примењене уметности, музејске документације, музејских конзерватора, за музејски маркетинг и ПР, природњачких збирки, за музејску едукацију, библиотекара и књижничара, техничких збирки, регионалних музеја, музеја у саставу и секције музејских правника.

Друштво има **Статут, Програм и План рада.**

¹Подаци су у целости преузети из лифлета који је припремило МДС 2004. године

ПРАВИЛНИК О ДОДЕЉИВАЊУ НАГРАДЕ „МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ“⁴

Члан 1.

Музејско друштво Србије (у даљем тексту МДС) додељује награду „Михаило Валтровић“ (у даљем тексту Награда) музејским радницима и музејима за посебан допринос унапређивању и развијању музејске делатности.

Члан 2.

Награде се додељују у спомен на Михаила Валтровића (1839-1915), археолога, архитекте и историчара уметности, члана Српске краљевске академије, професора на Великој школи, управника Народног музеја и оснивача Српског археолошког друштва, као и првог српског музеолога који је поставио темеље систематском сакупљању споменика културе са територије Србије.

Члан 3.

Додељују се 3 награде.

За животно дело: истакнутом појединцу за укупан допринос унапређивању и развијању музејске делатности, односно музеографије и музеологије, као и заштити музејских предмета од уметничког, историјског или културног значаја.

Награда се једном лицу додељује само једанпут.

Институцији: за изузетне резултате постигнуте током претходне године, који по стручном и/или научном значају на пољу очувања, тумачења и презентације културних добара представљају истакнути допринос развоју културе у Србији.

Појединцу или ауторском тиму: за изузетне резултате у стручном и/или научном раду на очувању, тумачењу и презентацији културних добара постигнуте током претходне године, који по значају представљају истакнути допринос развоју културе у Србији.

Награде за резултате постигнуте током претходне године се може доделити више пута истој установи и појединцу.

Члан 4.

Кандидат за награду за животно дело треба да испуњава следеће критеријуме:

- да већ није добитник награде „Михаило Валтровић“
- да се музејском праксом бави довољно дуго, да његов укупни допринос може да буде објективно оцењен и да је могао да оствари утицај на унапређење заштите и презентације културних добара;
- да је остварио разноврсне и значајне појединачне резултате у музејској делатности;
- да ужива углед међу запосленима у музејима/галеријама и да представља признатог стручњака у својој специјалној области;
- да је његово дело изложено суду јавности.

Кандидати за награду за изузетне резултате у претходној години треба да испуњавају следеће критеријуме:

- да се резултати у претходној години истичу у поређењу са резултатима других запослених у музејима/галеријама, односно у поређењу са другим музејима/галеријама;
- да су такви резултати остварени личним трудом, знањем, познавањем вештина, имагинацијом и талентом, односно да су они резултат добро организованог колективног напора музеја;
- да су резултати изложени суду јавности.

⁴ преузето са званичног вебсајта МДС

http://www.mdsrbija.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=54 фебруара 2016.

Члан 5.

О наградама одлучује Комисија за доделу награда и признања (у даљем тексту: Комисија), која је у свом раду независна и самостална.

Комисија о својим одлукама обавештава председника МДС у писменој форми, најкасније до 30. априла текуће године.

Награде се уручују 18. маја, на Међународни дан музеја, када на Свечаној седници Скупштине председник МДС проглашава лауреате.

Члан 6.

Награда се састоји из:

- повеље
- плакете

Члан 7.

Средства за израду повеље и плакете обезбеђују се из извора којима се финансирају национални програми заштите културних добара на захтев МДС.

Члан 8.

Повеља је величине папира А4 и садржи:

- графички урађен и одштампан лик Михаила Валтровића
- податке о даваоцу награде
- податке о добитнику награде (име и презиме, звање/име музеја)
- категорију награде (за животно дело/за истакнути резултат у једној години)
- печат МДС
- потписе председника Комисије и председника МДС.

Члан 9

Плакета је од метала, округла, 10 цм у пречнику, на аверсу са рељефно урађеним ликом Михаила Валтровића, његовим именом и презименом и годином рођења и смрти, а на реверсу са основним подацима о даваоцу и добитнику награде.

Члан 10.

Уколико постоји могућност, награда може да се састоји и из новчаног дела.

Висину новчаног дела награде одређује Извршни одбор МДС посебном одлуком.

Члан 11.

Предлози за додељивање награде подносе се у писменој форми Комисији од 1. јануара до 30. марта текуће године.

Предлоге могу подносити музеји/галерије, групе музејских радника и појединци.

Члан комисије нема право да предлаже кандидате за награде.

Награда не може бити додељена члановима Комисије, председнику МДС, нити члановима Извршног одбора МДС.

Предлог треба да садржи:

За кандидате за награду за животно дело:

- биографију
- библиографију научних и стручних публикација
- образложење и оцену резултата
- закључак и предлог награде.

За кандидате за награду за истакнути резултат у претходној години:
 - образложење и оцену резултата
 - закључак и предлог награде
 - пратећу документацију (каталог изложбе или збирке, монографија, књига, ЦД, рецензије и сл.)

Члан 12.

Комисија доноси одлуку о додељивању награде на основу благовремено приспелих предлога. Одлука је пуноправна ако је за њу гласало више од половине чланова Комисије.

Комисија може од предлагача да затражи додатна објашњења о кандидату, као и мишљење од компетентних стручњака.

Члан 13.

Уколико по оцени Комисије ни један кандидат не одговара критеријумима, доноси се одлука да се награда не додели. Одлука је пуноправна ако за њу гласа више од половине чланова Комисије.

Члан 14.

Правилник ступа на снагу даном усвајања на Скупштини МДС.

ПОСЛОВНИК О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ДОДЕЛУ НАГРАДА И ПРИЗНАЊА ⁵

Члан 1.

Чланове Комисије за доделу награда и признања (у даљем тексту: Комисија) бира Скупштина Музејског друштва Србије на период од три године, без могућности понављања мандата.

Комисију чини седам чланова.

Конститутивну седницу Комисије сазива председник Музејског друштва Србије (у даљем тексту: Друштво), непосредно по њеном избору. На првој седници чланови између себе бирају председника Комисије.

Члан 2.

Рад Комисије одвија се на седницама, уз вођење записника. Седницу сазива и њеним радом руководи председник Комисије.

Комисија, према потреби, бира секретара Комисије ради евидентирања повећаног прилива података, тј. ради олакшавања рада председника Комисије.

⁵преузето са званичног вебсајта МДС http://www.mdsrbija.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=54 фебруара 2016.

Члан 3.

Седнице се одржавају најмање два пута годишње, а по потреби и више пута. Комисија пуноправно ради ако седници присуствује више од половине чланова. Гласање на седницама је јавно. Одлуке Комисије доносе се већином гласова.

Члан 4.

Ако члану Комисије из било ког разлога престане функција пре истека мандата, Комисија може привремено да кооптира другог редовног члана Друштва који није члан неког органа Друштва, а председник Комисије је дужан да о томе обавести Скупштину Друштва, на првој наредној седници. Скупштина може да потврди мандат кооптираног члана, или да уместо њега изабере другог члана.

Члан 5.

На основу Правилника о додељивању награде „Михаило Валтровић“, Комисија спроводи поступак за доделу награда, разматра приспеле предлоге и доноси одлуку о награђенима.

Члан 6.

Комисија објављује јавни Конкурс за доделу награда и признања сваке године, у децембру месецу. Конкурс се објављује у гласилима Музејског друштва Србије, штампаним и /или електронским, директном *e-маил* комуникацијом или класичном поштом, а уколико је могуће и преко дневне штампе.

Члан 7.

Пријаве на Конкурс Комисија прима до краја марта месеца наредне године, предлоге разматра током следећих месец дана и одлуку о награђенима доноси до 30. априла.

Члан 8.

Комисија о својој одлуци, одмах по њеном доношењу, у писменој форми са образложењем обавештава председника Друштва и награђене.

Члан 9.

Награде се јавно додељују сваке године 18. маја, на Свечаној седници Скупштине Друштва.

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУ НАГРАДА И ПРИЗНАЊА

(део из важећег Статута МДС 2010-2011.)⁶

Члан 45

Комисија за доделу награда и признања (у даљем тексту: Комисија) је стално радно тело Скупштине, које има председника и шест чланова.

Чланове Комисије бира Скупштина на период од 3 године, без могућности понављања мандата.

Председнику и члановима Комисије престаје функција по истеку периода за који су изабрани.

Члан Комисије нема право да предлаже кандидате за награде, нити да се сам кандидује.

Комисија ради у складу са Статутом и Кодексом.

Рад Комисије уређен је Правилником и Пословником о раду Комисије за доделу награда и признања, које доноси Скупштина.

Годишњи извештај о раду Комисије Скупштини на усвајање подноси председник.

Комисија је за свој рад одговорна Скупштини.

Члан 46

Прву, конститутивну седницу, Комисије, на којој чланови између себе бирају председника, сазива председник Друштва.

Седнице Комисије сазивају се по потреби, а најмање два пута годишње.

Комисија пуноправно ради ако седници присуствују најмање 4 члана, и председник.

Члан 47

Рад Комисије за награде и признања је независан а о предлозима за награде се обавештава Скупштина на Свечаној седници, која се одржава сваке године 18. маја за Светски дан музеја.

Члан 48

Комисија:

- прати професионални рад чланова Друштва у оквиру музејске делатности,
- предлаже Скупштини установљавање награда или признања,
- објављује годишњи Конкурс за доделу награда и признања, све до истека свог мандата,
- по сопственој процени позива чланове Друштва, који нису предложени или се нису пријавили, да поднесу пријаву на Конкурс за доделу награда или признања,
- разматра предлоге по Конкурсу и доноси одлуку о додели награда и признања,
- предлаже Управном одбору финансијски план средстава потребних за израду плакете и повеље или других форми награде.

⁶преузето са званичног вебсајта МДС http://www.mdsrbija.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=54 фебруара 2016.

**МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ ОБЈАВЉУЈЕ
КОНКУРС**

**ЗА ДОДЕЉИВАЊЕ НАГРАДА „МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ“ У 2016. ГОДИНИ
ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР - ДЕЦЕМБАР 2015.**

Награда „Михаило Валтровић“ додељује се: музејским радницима за животно дело, музејима и музејским установама за посебни допринос унапређивању и развијању музејске делатности, као и појединцима или ауторском тиму за запажене резултате у стручном раду током једне календарске године.

Награда се додељује у спомен на Михаила Валтровића (1839-1915.), археолога, архитекте и историчара уметности, члана Српске краљевске академије, професора Велике школе, управника Народног музеја и оснивача Српског археолошког друштва, као и првог српског музеолога који је поставио темеље систематском сакупљању споменика културе на територији Србије.

ПРОПОЗИЦИЈЕ КОНКУРСА И БРОЈ НАГРАДА

Према Правилнику о додељивању награде „Михаило Валтровић“, Музејско друштво Србије додељује укупно три (3) награде *ex aequo* за 2015. годину и то:

1) Истакнутом појединцу

за укупан допринос (животно дело) на унапређивању и развијању музејске делатности, односно музеографије и музеологије, као и заштити музејских предмета од изузетног уметничког, историјског, научног или културног значаја.

Кандидат треба да испуњава следеће критеријуме:

- да се музејском праксом бави довољно дуго, да његов укупни допринос може да буде објективно оцењен и да је могао да оствари утицај на унапређење заштите културних добара;
- да је остварио изузетне, разноврсне и значајне појединачне резултате у музејској делатности;
- да ужива углед међу запосленима у музејима (музејским установама) и да је признати стручњак у својој специјалној области;
- да је његово дело изложено суду јавности.

Предлог треба да садржи:

- биографију;
- библиографију научних и стручних радова и публикација;
- образложење и оцену резултата;
- закључак и предлог Награде;
- пратећу документацију (каталоге изложби или збирке, монографије, књиге, ЦД, рецензије, приказе и сл.).

2) Музеју (музејској установи)

за изузетне резултате у стручном раду постигнуте током периода јануар-децембар 2015. који по стручном и научном значају представљају истакнути допринос развоју културе Србије.

Кандидовани музеј (музејска установа) треба да испуњава следеће критеријуме:

- да се резултати у временском периоду дефинисаним овим конкурсом истичу у поређењу са резултатима других музеја;
- да су такви резултати остварени добром организацијом колектива;
- да су резултати изложени суду јавности.

Предлог треба да садржи:

- образложење и оцену резултата;
- закључак и предлог Награде;
- пратећу документацију (каталог изложбе или збирке, монографија, књига, ЦД, рецензије, прикази и сл.).

3) Појединцу или ауторском тиму

за изузетне резултате у стручном раду постигнуте током периода јануар-децембар 2015. који по стручном и научном значају представљају истакнути допринос развоју културе Србије.

Кандидат/ кандидати треба да испуњава/испуњавају следеће критеријуме:

- да се резултати у наградном периоду истичу у поређењу са резултатима других запослених у музејима (музејским установама);
- да су такви резултати остварени личним трудом, знањем, познавањем вештина, имагинацијом и талентом;
- да су резултати изложени суду јавности.

Предлог треба да садржи:

- образложење и оцену резултата;
- закључак и предлог Награде;
- пратећу документацију (каталог изложбе или збирке, монографија, књига, ЦД, рецензије, прикази и сл.).

Предлоге за све три награде могу подносити музеји (музејске установе), групе музејских радника и/или појединци.

Право да конкуришу за Награду, поред индивидуалних и институционалних чланова МДС-а, имају и музеји и музејски радници који нису чланови ове организације.

Предлози са комплетном документацијом подносе се Комисији од 1. јануара до 31. марта 2016. године.

Предлози у искључиво писаној форми са пратећом документацијом у **затвореном коверту** подносе се Комисији на поштанску адресу (председнику Комисије).

Награде
"Михаило Валтровић"
додељене у периоду
2001-2015. године

2001-2015. година

Валтровић

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2004. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У ПЕРИОДУ 2001-2003. ГОДИНЕ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Жани Гвозденовић**, историчарки уметности из Музеја савремене уметности у Београду за *Ретроспективну изложбу сликара Милоша Голубовића*.

У категорији **МУЗЕЈ: Народном музеју Ужице**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда није додељена.

Чланови Комисије за доделу награда и признања, у саставу: председник мр Олга Васић, Природњачки музеј у Београду; **чланови:** Драган Драшковић, директор Народнoг музеја Краљево; Марина Зековић, виши кустос, Војни музеј, Београд; Свјетланка Милутиновић, кустос, Народни музеј Шабац; проф. др Лидија Мереник, Филозофски факултет, Београд.

Награде су додељене 19. маја 2004. у Етнографском музеју у Београду.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** добитник је **Жана Гвозденовић**, историчарка уметности из Музеја савремене уметности у Београду за пројекат *Ретроспективна изложба сликара Милоша Голубовића*.

Жана Гвозденовић, виши кустос Музеја савремене уметности, добитник је индивидуалне награде за ауторски истраживачки пројекат *Ретроспективна изложба сликара Милоша Голубовића*. Предлог да се ова награда додели дао је Музеј у Пријеполу. У име Комисије МДС-а за доделу награда и признања образложење награде дала је проф. др Лидија Мереник, са катедре за историју уметности Филозофског факултета у Београду, која је, између осталог, нагласила:

Ретроспектива сликара Милоша Голубовића представља по стручном и научном значају истакнути допринос развоју дисциплине историје уметности у српској средини, као и развоју музеологије уопште.

Овај систематично и стрпљиво, више година припремани пројекат, скреће пажњу не само на изузетни опус Милоша Голубовића, до сада само делимично познатог нашој јавности, већ и на превасходне задатке науке историје уметности и музеологије – истичући у први план императив студијског историзовања и музеализовања појава или појединаца српске културне средине првих деценија 20. века – као неопходан чинилац препознавања вредности сопствене културне и уметничке баштине. Сама поставка скреће пажњу и на знатан конзерваторско-рестаураторски подухват с циљем заштите и очувања дела Милоша Голубовића, чиме је заокружен процес ретроспективног представљања Милоша Голубовића, и дат узоран пример методологији рада на студијским ретроспективним изложбама. Ретроспективна изложба Милоша Голубовића резултат је самосталног, систематског, дугогодишњег, упротног и детаљног истраживачког рада.

година 2001 - 2003.

Жана Гвозденовић, виши кустос Музеја савремене уметности у Београду и Драгиша Милосављевић, директор Народног музеја Ужице у Етнографском музеју у Београду после додељивања награде Михаило Валтровић, 19. маја 2004.

2. Народни музеј Ужице добитник је институционалне награде за аквизицију и музеолошку обраду Легата Михајла Миловановића.

Ауторски тим овог пројекта чине: Драгиша Милосављевић, директор; Зоран Јанчић, кустос; Милоје Мандић, виши кустос; Дијана Ристовић, виши кустос; Драган Томановић, конзерватор; Мира Ђуковић, конзерватор; Драган Јовичић, декоратер; Зоран Домановић, фотограф. Предлог да се ова награда додели дао је проф. др Миодраг Јовановић. У име Комисије МДС- за доделу награда и признања, обрзложење награде дала је Марина Зековић, историчар, виши кустос Војног музеја.

На овај начин реализована је дугогодишња идеја Народног музеја у Ужицу и сликаревог сина, г. Момчила Миловановића, да се исправи вишедеценијска неправда која је обавијала име трагично стрељаног српског сликара и јавности прикаже његов врло садржајан живот и уметнички опус. Отварањем музејске поставке Легата сликара Михаила Миловановићаград Ужице добио је једну лепу, квалитетну и у културном животу значајну самосталну изложбу.

Значај посла који је формирањем, обрадом и презентацијом легата урадио Народни музеј у Ужицу је вишеструк. Уметничка дела јавно су и трајно изложена у музеолошки приређеном простору. Велико сликару Михаилу Миловановићу поништена је празнина коју је годинама имао у културном памћењу српског народа.

Опсежан, преда и савестан посао тима Народног музеја у Ужицу, који је непосредно учествовао у реализацији пројекта музеолошке презентације легата, допринео је потпуном разумевању његовог ликовног опуса и далекосежној промени места града Ужица на мапи културне баштине Србије.

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2005. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2004. ГОДИНИ

година
2004.

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је равноправно додељена:

- **Татјани Бошњак, Рози Д'Амико и Гордани Милић** за пројекат *Ризница италијанске уметности из Народног музеја у Београду, изложбу и каталог Италијанско сликарство од XIV до XVIII века из Народног музеја у Београду*
- **Делфини Рајић и Милошу Тимотијевићу** за монографију *Манастири Овчарско-кабларске клисуре.*

У категорији **МУЗЕЈ** награда је равноправно додељена:

- **Народном Музеју Ваљево** и
- **Спомен-збирци Павла Бељанског из Новог Сада.**

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је равноправно додељена:

- **Миодрагу Б. Протићу** и
- **др Воиславу Ф. Васићу.**

Чланови Комисије за доделу награда и признања, у саставу: **председник** мр Мирјана Менковић, Етнографски музеј у Београду; **чланови**: др Јасна Јованов, Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад; Владимир Кривошејев, директор Народног музеја Ваљево; др Драган Јацановић, Народни музеј Пожаревац и Рифат Куленовић, Музеј науке и технике, Београд.

Награде су додељене 18. маја 2005. у Музеју града Новог Сада.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Татјани Бошњак, Рози Д'Амико и Гордани Милић** за *Пројекат Ризнице италијанске уметности из Народног музеја у Београду, изложбу и каталог Италијанско сликарство од XIV до XVIII века из Народног музеја у Београду* и **Делфини Рајић и Милошу Тимотијевићу** за монографију *Манастири Овчарско-кабларске клисуре.*

Мр Мирјана Менковић, виши кустос Етнографског музеја, у своме образложењу награде, указала је да се ради о резултату вишегодишњег тимског рада стручњака из Народног музеја којим су руководиле Татјана Бошњак, исотричар уметности и Гордана Милић, рестауратор - музејски саветник, заједно са Розом д'Амико, директорком Националне пинакотеке у Болоњи. То је изванредна реализација пројекта *Ризнице италијанске уметности из Народног музеја у Београду*, у оквиру којег су објављени каталози под називом *Италијанско сликарство од XIV до XVIII века из Народног музеја у Београду* и *Од Карпача до Каналета. Ризнице италијанске уметности из Народног музеја у Београду*, који је пратио истоимену изложбу најпре у Болоњи а потом у Кастел Свеви у Барију. Иако је збирка италијанских уметника стигла у Народни музеј у Београду још 1891. године, као поклон Бертолада Липаја, овим каталогом она је први пут – након рестаурације - обрађена, објављена, постала доступна за публику и даља истраживања. Посебан квалитет пројекта је успостављена успешна сарадња како стручњака унутар Музеја, тако и сарадња са италијанским колегама, што је отворило могућности за нова тумачења и укључивање наших збирки у регистре светске уметности.

Такође, Мирјана Менковић, указала је да монографија *Манастири Овчарско-кабларске клисуре* аутора Делфине Рајић и Милоша Тимотијевића из Народног музеја у Чачку, представља изванредан допринос нашој историји уметности и културе јер детаљно, документовано, акрибично и веома стручно анализира и тумачи споменичку баштину називану још и «Српском Светом Гором». Ови млади аутори већ су у више наврата заједничким снагама писали о манастирима Овчарско-кабларске клисуре тако да је ова монографија врхунац њихових истраживања који је резултирао одличним фотографијама, добро одабраним документима, квалитетном штампом и модерним дизајном. Аутори се овим капиталним радом надовезују на плејаду наших и страних научника и уметника који су остављали драгоцене трагове о овим манастирима. Међутим, монографија Делфине Рајић и Милоша Тимотијевића представља прву, монументалну целину која је изванредним текстом, свеобухватно представила и мање знане споменике, њихову архитектуру, комплетну историјску грађу, и резултате некадашњих тумачења, све уметничке и примењене радове. Једном речју, ово је монографија каква је недостајала о овим знаменитим споменицима.

2. У категорији МУЗЕЈ награда је равноправно додељена додељена НАРОДНОМ МУЗЕЈУ ВАЉЕВО И СПОМЕН-ЗБИРЦИ ПАВЛА БЕЉАНСКОГ из Новог Сада.

Проф. др Лидија Мереник у свом образложењу награде нагласила је да је Спомен-збирка Павла Бељанског, под руководством др Јасне Јованов, један од најбоље организованих и професионално утемељених Легата-музеја на територији Србије и Црне Горе, те као такав, својом богатом делатношћу, може да служи као узор сличним институтима или иницијативама за легатско-музејску делатност. Програм повремених и тематских изложби уведен је 1999. године и до сада је реализован низ запажених поставки, међу којима треба поменути избор из ретроспективне изложбе МСУ Београд, "Милош Голубовић - још један поглед", "Петар Лубарда из новосадских колекција", "Портрет детета у српском сликарству XIX века", "Дечји портрет у Спомен-збирци Павла Бељанског", као и редовне изложбе студената Академије уметности у Новом Саду. Најважније издање представља "Каталог збирке цртежа и графика" Спомен-збирке Павла Бељанског, објављен 2004. Уз то, значајан је и резултат остварен прављењем сајта Спомен-збирке. Уз изузетно педантно поштовање методике музеалског рада, Спомен-збирка неуморно промовише сопствене фондове и на најбољи могући начин испуњава своју сврху - потпуну отвореност према стручној, научној и најширој јавности. Редован рад Спомен збирке одвија се уз непрекидну едукацију младих кадрова, а високој креативности доприноси и тимски рад који представља основни принцип пословања институције.

Такође, у образложењу др Лидије Мереник наглашено је да је *Народни музеј у Ваљеву*, упркос различитим отежавајућим околностима, током 2004. године остварио низ запажених резултата на пољу презентације стручног и квалитетног музеалског рада, међу којима треба поменути: сталну поставку Народног музеја у Ваљеву - "Сеча кнезова", у Муселимовом конаку, коју је приредио директор и кустос Музеја, историчар Владимир Кривошејев. Изложба се састоји од амбијенталне реконструкције турске апсане и музеографске презентације насловне теме. Изложбу прати богат пратећи материјал.

Пажњу завређују и тематска изложба "Солунски фронт у објективу Драгољуба Павловића, ратног сликара и фотографа", аутора вишег кустоса Драгане Лазаревић Илић; издавачка делатност објављивањем књига кустоса Бранка Лазића: "У свету уметности у свету музеја", "Огледи из музеологије" и "Сава Шумановић"; као и Интернет форум музеј. Служећи својим професионалним резултатима као пример другим регионалним музејима Србије, Народни музеј у Ваљеву је са својим водећим и кустоским тимом показао склоност иновативним аспектима музеалске праксе, уз свест о неопходности перманентног присуства у јавности.

3. У категорији за **животно дело**, награда је додељена равноправно господи **Миодрагу Б. Протићу** и **др Воиславу Ф. Васићу**. Ова престижна награда у области музеологије додељује се први пут после осамнаест година.

Проф. др Ирина Суботић, у своме образложењу награде истакла је, вишедеценијски, пионирски рад *Миодрага Б. Протића* који је био оснивач и дугогодишњи управник Музеја савремене уметности у Београду. Ова установа је, захваљујући његовој визији, знању и великом ангажовању веома брзо стекла међународни углед и постала мериторни и незаобилазни културни фактор у нашој средини. Својим музеалским радом Миодраг Б. Протић је поставио веома високе критеријуме који су нашој музејској струци дали посебан импулс и у представљање наше модерне и савремене уметности увели препознатљиве научне и универзално примењиве принципе. Тиме је Протићева улогу у српској, а раније југословенској музејској сцени друге половине XX века незаобилазна. Протић је био предан организатор нове поставке Музеја као прве систематичне представе наше уметности XX века, идејни покретач низа изложби наше уметности у иностранству и иностраних код нас, захваљујући Протићу и екипи стручњака које је окупио Музеј савремене уметности, Београд, Србија и Југославија су имали ретке прилике да виде изложбе уметника и уметности које су обележиле цео XX век - од Пикаса и Клеа до *Плавог јахача*, *Баухауса*. Поред тога, Протић је био не само истраживач и аутор незаобилазних историја српске и југословенске уметности и бројних студија, каталога ретроспективних и монографских изложби, већ је успостављао контакт са свим значајнијим установама у бившој Југославији. Основни принцип Протићевог рада – комплементарност, у најбољој је традицији коју је у нашу струку увео Михаило Валтровић, чија се угледна награда додељује. Протић је, као и Валтровић, с успехом у себи сажео неколико личности, од којих у овом часу истичемо његову посвећеност савременој музеологији.

Такође, др Ирина Суботић, истакла је у свом образложењу да *др Воислав Ф. Васић*, дугогодишњи директор Природњачког музеја у Београду, спада такође у ред стручњака којег одликује ренесансна ширина, богатство различитости у његовим активностима, изузетни резултати на *бојним пољима*, од којих је у овом часу, у фокусу нашег интересовања, рад на музеологији. Да поменемо само да су области његовог интересовања и биодиверзитет, фаунистика, биогеографија, таксономија, екологија, заштита природног и културног наслеђа...

Као признати стручњак у својој области - биологији, посебно орнитологији, др Воислав Васић био је дугогодишњи директор Природњачког музеја у Београду, те је афирмисао на националном и међународном нивоу ову изванредно богату и значајну музејску установу, посебно очувавши њен интегритет у временима најтежих друштвених прелома и криза. Успешно је остварио нову, савремену функцију Музеја, увео димензију систематског образовања публике, популарисао научна достигнућа, посебно у Галерији коју је основао на Калемегдану, и где смо сви увек уживали у инвентивним и духовито конципираним изложбама нама блиског, али и далеког, биљног и животињског света. Рад др Васића пратимо у различитим, бројним научним публикацијама у земљи и свету, али и у масовним медијима - дневној и периодичној штампи, на филму, радију и телевизији што је у исти мах и тежак и одговоран посао, али и доноси сатисфакцију популарисања музејске струке. Достојанствено је представљао свој Музеј две деценије, а годину дана и целу нашу музејску струку као први председник обновљеног Музејског друштва Србије којем је дао импулс за нове активности и досезање свести о важности музејске делатности. Додељивањем награде „Михајло Валтровић“ др Воиславу Васићу ово признање добија још већу значај јер такав лауреат је срећан пример за углед генерацијама које долазе.

Татјана Бошњак, једна од добитница награде

Роза Д'Амико, једна од добитница награде

Делфина Рајић, једна од добитница награде и
Андреј Вујић, председник МДС

Милош Тимотијевић, један од добитника награде

Др Драго Његован и Андреј Вујиновић уручују награду
др Јасни Јованов, директорки Спомен-збирке
Павле Вељански из Новог Сада

Миодраг Б. Протић добија награду за Животно
дело од Андреја Вујића, председника МДС

Андреј Вујић и др Мирјана Менковић уручују награду
др Воиславу Васићу

др Воислав Васић, један од добитника Награде за
животно дело, захваљује се на награди

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2006. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2005. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ**: **Славољубу Пушици**, историчару, директору Музеја у Пријепољу.

У категорији **МУЗЕЈ**: **Музеју Војводине у Новом Саду**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО**: **Чедомиру Јанићу**, историчару, оснивачу Музеја ваздухопловства у Београду.

Нема података о члановима Комисије

Награда је додељена 18. маја 2006. године у Народном музеју у Београду.

Образложење Комисије:

1. Комисија је одлучила да награду истакнутом појединцу или тиму за изузетне резултате постигнуте у претходној години додели **Славољубу Пушици**, историчару, директору музеја у Пријепољу.

Славољуб Пушица је у 2005. години иницирао реализацију прве фазе пројекта Полимље. Мултидисциплинарна истраживања горњег Полимља значајна су на нивоу Републике Србије и у рад су укључени Историјски, Археолошки, Етнографски и Балканолошки институти САНУ, Филозофски и Филолошки факултет у београду и Музеј СПЦ. Као члан истраживачког тима Славољуб Пушица је организовао сложено и напорно истраживање пећинских испосница. Током 2005. Славољуб Пушица је организовао међународни скуп «материјална цивилизација и духовни живот Полимља од средњег века до новијег времена» и издао зборник «Милешевски записи» бр.б. Организовао је изложбу скулптура вајара Горана Чпајка, изложбу сликара Ђорђа Крстића из народног музеја у Београду, изложбу женских портрета из збирке Музеја савремене уметности у Београду и изложбу портрета српских владара из Галерије фресака у Београду. Стручном библиографијом је поткрепио многе теме значајне за археологију, историју, црквену архитектуру и етнологију Полимља.

2. Годишња награда за институцију у 2005. години додељена је **Музеју Војводине у Новом Саду** за изложбу *Патријарх Јосиф Рајачић (1785-1861)* ауторима: Сузани Миловановић, Александру Петијевићу и Гордани Петковић;

За изложбу *Свечана женска оглавлја у Војводини*, ауторима Катарини Новаковић-Радисављевић и Драгану Боснићу.

Изложбом *Патријарх Јосиф Рајачић (1785-1861)* обухваћени су најбитнији моменти из Рајачићевог живота, а аутори су приказали изузетно драгоцене и ретке примерке везане за делатност и приватни живот патријарха. Поставка је обогаћена патријарховим портретима сликара Ј. Орфелина, Н. Радонића и А. Јовановића. Јединствен експонат, први пут изложен, су монополитске кочије из 18. века. У музеолошком смислу изложба је јединствена, комплексна, садржајна и атрактивна и то је прва изложба којом је представљен један црквени поглавар.

Свечана женска оглавља у Војводини је етнографска изложба једне колекције која карактерише мултивокалност и упознаје посетиоца са карактеристикама оглавља свих етничких заједница у Војводини. Оглавље говори о старости и друштвеном статусу његовог носиоца и успоставља невербалну комуникацију у заједници, пратећи животни циклус жене. Посебно је занимљива и атрактивна визуелизација експонат, изведена на паноима обликованим у женске силуете, а поставка је изузетним идејним концептом попримила нови квалитет током гостовања у Паризу.

3. Награда за животно дело додељена је **Чедомиру Јанићу**, историчару, оснивачу и утемељитељу Музеја ваздухопловства. Чедомир Јанић је радећи на научној обради података историјских тема из области ваздухопловства и прикупљајући музеолошку грађу, основао 1957. године Музеј ваздухопловства и утемељио прве збирке и архиву будућег музеја. Реализовао је сталну поставку, успоставио сарадњу са сродним међународним институцијама, самостално или као коаутор организовао многобројне изложбе (28), иницирао значајне научноистраживачке пројекте и афирмисао ову институцију као изузетан пример установе заштите техничке културе у свету. Библиографија од преко 50 радова, стручних чланака у зборницима и енциклопедијама, од којих су многи публиковани и у преводу на светске језике, заокружују једну изузетну пословну и стручну биографију која, према јединственом ставу Комисије, заслужује награду МДС за животно дело.

Музеј Војводине у Новом Саду

Г-дин Славољуб Пушица добитник награде «Михаило Валтровић» у категорији Појединац, на слици приликом пријема Специјалне награде Европског музејског форума у Португалији, 2012.

Г-дин Чедомир Јанић (1934–2013), оснивач Музеја ваздухопловства

Изложба „Патријарх Јосиф Рајачић“ Музеја Војводине у Новом Саду

Изложба „Свечана женска оглавља“ Музеја Војводине у Новом Саду

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2007. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2006. ГОДИНИ

година
2006.

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** :

- **Проф. др Александру Палавистри и Вери Крстић**, вишем кустосу Народног музеја у Београду за изложбу *Магија ћилибара*;
- **Живки Ромелић** за изложбу *Ми смо здраво што и вама желимо*
- **Весни Душковић и Љиљани Тојага Васић** за изложбу *Пут дувана у Србију/Ниш на путу дувана кроз Србију*.

У категорији **МУЗЕЈ**: Народном музеју Зрењанин.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО**: **Олги Микић**, историчарки уметности из Галерије Матице српске.

Чланови Комисије: председник проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет у Београду, **чланови**: доц др. Срђан Марковић, Факултет уметности Ниш; др Љиљана Гавриловић, Етнографски институт САНУ, Бранислава Јордановић, Педагошки музеј; Зорица Ивковић, Музеј Старо село Сирогојно, др Олга Андраши, Музеј Оџаци и Татјана Корићанац, Музеј Града Београда.

Награде су додељене 18. маја 2007. у Народном музеју у Лесковцу

Образложење Комисије:

1. Награда истакнутом појединцу за изузетне резултате у стручном раду у претходној (2006.) години.

Комисија је одлучила да ову награду равноправно поделе:

- **проф. др Александар Палавистра**, професор археологије на Одељењу за археологију Филозофског факултету у Београду и **Вера Крстић**, виши кустос Народног музеја аутори пројекта *Магија ћилибара*,
- **Живка Ромелић**, музејски саветник, Народни музеј Крушевац, аутор изложбе *Ми смо здраво што и вама желимо – приватна преписка као вид породичне комуникације* и
- **Весна Душковић**, виши кустос, Етнографски музеј у Београду и **Љиљана Тојага-Васић**, музејски саветник, Народни музеј Ниш, аутори пројекта *Пут дувана у Србију/Ниш на путу дувана кроз Србију*

Проф. др Александар Палавистра, професор археологије на Одељењу за археологију Филозофског факултету у Београду и **Вера Крстић**, виши кустос Народног музеја, аутори пројекта *Магија ћилибара*.

Пројекат *Магија ћилибара*, реализован је у периоду од 1998. до 2006. и резултирао је изложбом *Магија ћилибара* која је представљена у Народном музеју, од 10. маја до 26. децембра и монографијом која је пратила изложбу. У склопу пројекта организована је и Пета међународна конференција о ћилибару. Пројекат *Магија ћилибара* показао је, по први пут, како се једна тема може свеобухватно, стручно и научно, обрадити и презентовати научној и стручној јавности и постати модел за друга истраживања од интереса за науку и културу, а да у исто време буде атрактивна, провокативна, едукативна и привлачна за веома широку публику.

Успех оваквог приступа показао је да се уз целовито представљање музејске грађе, односно културних добара мора водити рачуна и о квалитету и атрактивности његове промоције. Истовремено, пројекат је показао шта у пракси значи заједнички рад и стандарди сарадње унутар институције и између различитих културним и научним установама (17 сарадника). У сваком смислу, овај пројекат је урађен по највишим савременим свим светским стандардима.

Живка Ромелић, музејски саветник, Народни музеј Крушевац, аутор изложбе *Ми смо здраво што и вама желимо – приватна преписка као вид породичне комуникације*. Изложба *Ми смо здраво што и вама желимо – приватна преписка као вид породичне комуникације* (Народни музеј Крушевац, 9. новембар – 9. децембар 2006.) остварена је у склопу ширег пројекта истраживања приватног живота на тлу српских земаља. Изложбу су чинили предмети из 11 музеја, Историјског архива у Крушевцу, као и предмети из приватних/личних архива, али експографски изложени материјал, који су музеолошки обрађивали стручњаци из различитих институција, прича конзистентну причу аутора изложбе. Конципирана да представи породичну комуникацију (унутрашњу и спољну), изложба говори, пре свега, о емоцијама и начину њиховог обзнањивања и/или грађења и одржавања у свакодневном животу, а притом успева и да успостави емоционални однос са публиком, те се тиме издваја не само из стандардних етнографских поставки, већ и из домаће музеолошке праксе уопште.

Ова несвакидашња изложба јасно је показала да су могућности музејског/музеолошког рада неисцрпне, ограничене само актуелним виђењем струке (у овом случају етнологије/антропологије као примарне и музеологије као секундарне) и начинима перципирања „стварности“ оних који се тим послом баве, те се због тога може сматрати изузетним и незаобилазним резултатом у стручном раду.

Весна Душковић, виши кустос, Етнографски музеј у Београду и **Љиљана Тојага Васић**, музејски саветник, Народни музеј Ниш, аутори пројекта *Пут дувана у Србији/Ниш на путу дувана кроз Србију*.

Изложба *Пут дувана у Србији*, са посебним садржинским сегментом *Ниш на путу дувана кроз Србију* (Народни музеј Ниш, 11-31. јул 2006), организована је поводом прославе 120 година од оснивања дуванске индустрије у Србији. Тематска актуелност, атрактивност и савремена визуелизација изазвала је значајно интересовање и публике (око 7 000 посетилаца) и медија. Посебан квалитет овог пројекта је повезивање са привредом (генерални покровитељ изложбе била је компанија ДИН – Филип Морис), а његов коначни резултат, који се очекује у наредном периоду, требало би да буде формирање специјализованог музеја дувана у Нишу.

Иако је аутор нишког сегмента пројекта **Љиљана Тојага Васић** у овом мандату члан ИО МДС, Комисија је донела одлуку да се, због значаја пројекта, награда ипак додели на овај начин, јер сматра да се тиме стимулишу нови, квалитетнији приступи савременој музеолошкој пракси у Србији, што и треба да буде један од основних циљева додељивања награде Михаило Валтровић. Поред тога, Комисија сматра да је неопходно увести нову категорију награде, за пројекте, јер би то обезбедило праведније и јасније награђивање оних који су постигли изузетне резултате у различитим категоријама музеолошке делатности.

2. Награду музеју (музејској установи) за изузетне резултате у стручном раду постигнуте током периода јануар-децембар 2006. – Народном музеју Зрењанин

Народни музеј Зрењанин је током 2006. године довршио адаптацију зграде и отворио нову сталну поставку, а поред тога је реализовао 34 тематске изложбе. Током године Музеј је имао преко 85 500 посетилаца, од чега је нову сталну поставку видело је 8 543 људи. Овакав предан рад малог колектива зрењанинског Народног музеја успешно је пласиран јавности захваљујући доброј сарадњи оствареној са медијима, што је уродило плодом – музеј је постао незаобилазна туристичка дестинација за све који посећују град Зрењанин.

Стална поставка је стручно и организационо несумњиво најкомпликованији музеолошки посао. Успешна реализација сталне поставке, бројне друге изложбе, као и анимирање великог броја посетилаца, квалификовало је Народни музеј Зрењанин за добитника награде за изузетне резултате у стручном раду током 2006. године. Комисија је ову одлуку донела једногласно.

3. Награда за животно дело Олги Микић

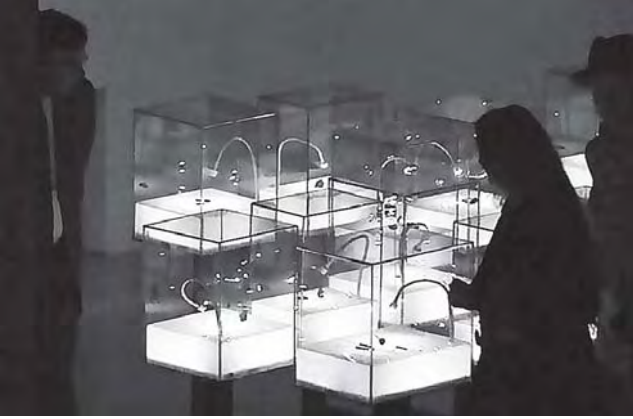
Награда је једногласно додељена Олги Микић, историчарки уметности, која је 35 година провела активно и свестрано радећи у Галерији Матице српске – од музеолошког организовања њеног рада, преко организовања устројства стручног одељења, стварања Архива Галерије, до активног прикупљања уметничких дела на терену. Низ година је Олга Микић била креатор укупног рада Галерије, али, истовремено, и аутор бројних монографских изложби и стручних радова, чиме је допринела стварању препознатљивог имиџа и угледа Галерије Матице српске, једне од најзначајнијих музејско-галеријских кућа у земљи.

Народни музеј Зрењанин

година
2006.

Изложба "Магија ћилибара"

Г-ђа Живка Ромелић, музејски саветник Народног музеја Крушевац, награђена за изложбу "Ми смо здраво што и вама желимо"

Проф. др Александар Палавестра са Принцом Александром и Принцезом Катарином на изложби "Магија ћилибара"

"Пут дувана у Србији - Ниш на путу дувана у Србији", аутора Весне Душковић и Љиљане Тојага Васић

Олга Микић (у средини) из Галерије матице Српске, добитница Награде за животно дело са проф. др Драганом Станићем и мр Тијаном Палковљевић Бугарски

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2008. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2007. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је равноправно додељена ауторском тиму у саставу: **Љубица Отић, Милкица Поповић, Веселинка Марковић** и **Татјана Спасојевић- Поповић** из Музеја Војводине за изложбени пројекат *Војвођанском грађанству у сусрет*.

У категорији **МУЗЕЈ: Народном музеју у Ваљево** за нову сталну поставку *Трећа димензија прошлости-поглед из будућности*.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** није било номинација.

Чланови Комисије за доделу награда у саставу: **председник** Жана Гвозденовић, Музеј савремене уметности, Београд; **чланови:** др Младенко Кумовић, Музеј Војводине; Весна Недељковић Ангеловска, Музеј града Новог Сада; Светозар Сантовац, Народни музеј Зрењанин; мр Ненад Радић, Филозофски факултет Београд; др Ана Столић, Историјски музеј Србије и Вера Богосављевић, Народни музеј, Београд.

Награде су додељене 21. маја у Народном музеју Краљево у Краљеву.

Образложење Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је равноправно додељена ауторском тиму у саставу: **Љубица Отић, Милкица Поповић, Веселинка Марковић** и **Татјана Спасојевић-Поповић** из Музеја Војводине за изложбени пројекат *Војвођанском грађанству у сусрет*.

Предлог за индивидуалну награду за пројект *Војвођанском грађанству у сусрет*, поднели су проф. др Миланка Тодић (Београд), Мирко Грлица (Градски музеј, Суботица) и в.д. директора Музеја Војводине, Јован Пауновић. Уз предлог поднет је студијски каталог, пратећи материјал и документација.

Ова изложба и иновативна поставка резултат су дуготрајног, напорног и ентузијастичког рада тима аутора. Једна од четири аутора, Татјана Спасојевић Поповић, улагала је огромне напоре у рад на изложби, подједнако као и остали, мада тешко болесна али, дух је јак, а тело је ломно и Татјана, на жалост, данас није више са нама, преминула је пре шест месеци и овога тренутка, прекинућемо, на минут наше образлагање и одати јој пошту...

Највећи значај изложбе *Војвођанском грађанству у сусрет* јесте обиман, истраживачки рад који је претходио реализацији самога изложбеног пројекта, као и тимски рад, који она, на најбољи начин презентује. Кустоси историчари и историчари уметности окупили су се око идеје да истраже епоху рађања и развоја грађанског друштва у Војводини у 18. и 19. веку. Резултат истраживања била је изложба која је пружила не само увид, већ и уживање и добру забаву посетиоцима, мноштвом експоната и занимљивих предмета, зналачки уклопљених и повезаних у занимљиве целине, омогућивши тумачења настајања нових обичаја који су замењивали старе.

Повезивање истраживања различитих хуманистичких наука и научних дисциплина, што чини основу интердисциплинарног приступа и суштину модерне науке, овде је мудро искоришћено у стручном смислу, те је дало одличан музеолошки резултат.

Културолошка нужност отварања истраживања ове теме у најширем смислу јесте да је баш грађанство онај слој друштва који је највише допринео да се простор данашње Војводине по изгледу, начину живота и усвојеним вредностима одвоји од милитаристички устројене области Монархије према Турској империји, те да се претвори у средње развијени, у европском контексту, пољопривредно-индустријски простор, са изузетно шароликом етничком структуром станповништва.

Добар пример успостављања нових, за нашу средину, стандарда у области музеологије јесте и сарадња са архитеком, који је урадио просторно решење ентеријера, подељеног у три основне целине које су веома успешно дочарале живописан свет војвођанског грађанства. Јавна свакодневица, реконструкција градске улице са са бројним занатским и трговачким радњама допринела је изузетној сугестивности изложбе.

Изложба *Војвођанском грађанству у сусрет* представља успешну обраду једне веома широке и сасвим нове, до сада необрађиване теме и материјала, те је полазећи од добрих примера у окружењу (Покрајински музеј Цеље и Музеј града Загреба) постигнут висок ниво и дат значајан допринос струци у целини.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена **Народном музеју у Ваљеу** за нову сталну поставку *Трећа димензија прошлости-поглед из будућности*.

После једанаест година Народни музеј у Ваљеу је 19. маја 2007. године отворио своју сталну поставку под називом „Трећа димензија прошлости – поглед из будућности“. До тада Музеј је био практично девастиран, са кровом који је прокишњавао, дотрајалим инсталацијама а „депо“ су представљале разноврсне просторије у којима су владали потпуно непримерени услови за чување експоната. Обнова Музеја је започета 2001. године а у међувремену је припремљена поставка у Муселимовом конаку где је за изложбу „Сеча кнезова“ овај Музеј добио награду Музејског друштва Србије за 2005. годину.

Идеја да уместо „његове висости предмета“ кључни елемент сталне поставке буде „његова висост посетилац“ утицала је да тим Народног музеја у Ваљеу, који је предводио Владимир Кривошејев, директор Музеја, осмисли и презентује знања о прошлости једног подручја и града на начин који је близак савременој музеолошкој пракси. Тенденција да се људска прошлост и знање о њој репрезентује искључиво посредством хронологијације односно, кроз одвојене периоде у историји једног града, регије, народа (државе) има и данас своје заговорнике и противнике. Ови други сматрају да се многи културни феномени дугог трајања на овај начин занемарују и „насилно“ прекидају да би се одређене појаве уклопиле у замишљене хронолошке целине, Међутим, када је реч о музејској репрезентацији важно је истаћи да је модел поимања времена посредством познатих историјских периодизација врло захвалаан модел јер посетиоцу пружа могућност увида у оно што чини суштину једне епохе.

Тиме се руководио и тим Народног музеја у Ваљеу, па се кроз десет временских капија, улази у десет сала - прошлих светова. У свакој од њих представљена је суштина онога што је чинило једну епоху. То је учињено веома добром комбинацијом употребе савремених технолошких помагала и класичног језика музејских поставки. Зато се стиче утисак да су аутори поставке били амбициозни али не и претенциозни. Простор, који је увек ограничавајући чинилац, изврсно је искоришћен. Коначно, оно што на посетиоце свих категорија оставља најснажнији утисак је реконструкција градске улице из 19. века, која осим тога што је изврсно изведена, чини добар пресек у поставци јер се разликује од свега што је на њој претходно виђено и од онога што следи.

Шармантна идеја да се уздизање грађанства у првој половини 20. века представи кроз једну грађанску собу у којој одјекују дискретни звуци џеза, само доприноси општем утиску. Реч је, дакле, о једној јасној, динамичној, интригантној и шармантној сталној поставци која може посетиоце да поведе на путовање кроз време и у којој је видљив напор да се оно одвија према правилима музеолошке праксе, али и савременим захтевима публике.

Војвођанском грађанству у сусрет,
мотив са изложбе

Веселинка Марковић прима награду од
Еме Радуловић, председнице МДС.
На слици иза је Драган Драшковић, члан
ИО МДС.

Народни музеј Ваљево

години
2007.

Вал

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2009. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2008. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена ауторском тиму: **Момо Цвијовић** и **Ана Панић** из Музеја историје Југославије за изложбу и публикацију *Свет од сребра*.

У категорији **МУЗЕЈ: Народном музеју Краљево**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Драгици Ремовић-Алексић**, музејској саветници, археологу, директорки Музеја Рас у Новом Пазару.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: **председник** Чедомир Јаничић, Градски музеј Сомбор; **чланови:** Светлана Миленковић, Народни музеј Београд; Јован Пауновић, Музеј Војводине; Светлана Блажић, Музеј Војводине Нови Сад; Десанка Дрндаревић, Народни музеј Ужице; Љубица Отић, Музеј Војводине; Борисав Челиковић, Музеј рудничко-таковског краја.

Награде су додељене 19. маја у Музеју Рас у Новом Пазару.

Образложење
Комисије:

1. Награда „Михаило Валтровић“ за 2008. годину за индивидуални допринос музејској делатности, додељена је пројекту (изложба и публикација) *Свет од сребра*, аутора **Моме Цвијовића** и **Ане Панић**, Музеј Историје Југославије.

На предлог Музеја историје Југославије, Комисија је већином гласова определила награду изложби која је у простору Музеја историје Југославије трајала од 23. маја до 23. августа 2008. представила вредан део збирке примењене уметности и целокупног фонда, ван сталне музејске поставке. Као дело добро укомпонованог тима, врских стручњака М. Цвијовића и А. Панић, конзерваторским захватима И. Живадиновић, изложба је својеврсни естетски времеплов. Кроз три целине сачињене од 286 појединачних предмета од сребра, великог броја фотографија, текстуалних паноа, филмских записа, фокусиран је недовољно осветљен јединствени период некадашње заједничке државе. Прву целину чине предмети које је Ј. Броз Тито добијао на поклон од страних државника и познатих личности, док је у другој целини изложен реконструисани резиденцијални ентеријер трпезарије у Ужичкој 15. Поклони – данас предмети Музеја историје Југославије, које је Ј. Б. Тито добио приликом посете Фесу, културном и краљевском центру Марока, на позив краља Хасана Другог, 1961. године, чине садржај треће целине. Изложбу је пратила публикација са текстовима аутора поставке са исцрпним каталогом (рецензија Миле Гајић-Музеј примењене уметности у Београду). У образложењу Комисије наведено је да „зналачко коришћење поузданих и ефектно изведених музеолошких принципа у избору теме и реализацији, као и велика посећеност изложбе (9.750 посетилаца), чини да овај пројекат добије заслужено признање“.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена **Народном музеју Краљево**.

Награду „Михаило Валтровић“ за 2008. за институционални допринос музејској делатности која се додељује Музеју (музејској установи) добио је Народни музеј у Краљеву.

У образложењу Комисије стоји да се посебно осврнула на овај предлог који је дошао из три различита Музеја (Народни музеј Крагујевац, Народни музеј Чачак, Народни музеј Ваљево), што је оцењено као несегичан и племенит гест, свакако неубичајен за ово време. Успешна реализација сталне поставке, отворене 16. маја 2008. у адаптираној згради старог школског здања, чији је садржај испратио све важне периоде Краљева и околине, кроз рад свих одељења — археолошког, историјског, историјско-уметничког и етнолошког, квалификовало је Народни музеј у Краљеву, да једногласном одлуком Комисије, постане добитник ове престижне награде. Нова стална поставка пружа не само сазнајни аспект једног конкретног града, већ показује да музеј може бити место где се чува знање о прошлости, људска осећања и емоције, креирају идеје и открива свет са много више изазова него што смо, у први мах способни и да претпоставимо. „У временима када се музеји тешко и са недоумицама одлучују за пројекат сталне поставке, подухват Народног музеја у Краљеву, уверава нас да онај ко се не уплаши, зарадиће све похвале, јер ће проблеми и тешкоће изненада постати докази знања и способности“ – наводи се у образложењу Комисије.

3. У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Драгици Премовић-Алексић**, музејској саветници, археологу, директорки Музеја Рас у Новом Пазару.

Комисија је на основу богате радне био-библиографије, стручног и научног рада у археолошкој струци, али и немерљивог доприноса и пожртвованог рада у Музеју Рас у Новом Пазару, одлучила да награду додели Драгици Премовић-Алексић.

Комисија је, по предлогу мр С. Фидановског (Народни музеј у Београду), на основу богате радне биографије, која почиње од 1973. године, када се као једино стручно лице, осим археолошког, прихватила и послова у документацији, пожртвованог рада у Музеју Рас, једногласно определила награду Драгици Премовић-Алексић. Немерљив допринос на истраживању археолошких локалитета, на подручју Новог Пазара, Тутина и Сјенице, где су се смењивале различите скупине народа и људски нараштаји, о чему сведочи богата археолошка карта и број инвентарисаних предмета са средњовековног Трговишта, манастирског комплекса Црквина, Велике Градине у Врсеницама, бројне средњовековне хумке на Сјеничко-пештерској висоравни, потврда су њене истрајности и посвећености струци. Подухват издавања Новопазарског зборника, угледног гласила музејске струке који излази већ три деценије, рад на монографији *Музеј Рас (2007.)*, бројни радови публиковани у стручним часописима, организација и реализација сталних и повремених изложби, ангажовање у Републичкој заједници за културу, у Управном одбору Завода за заштитуспоменика културе у Краљеву и у Српском археолошком друштву, као и у МДС-у, били су довољна квалификација Драгице Премовић-Алексић за ово престижно признање.

Своја истраживања, запажања и стручна сазнања објављивала је у стручним часописима, а захваљујући том раду Музеј Рас има веома богату издавачку делатност. Новопазарски зборник, као угледно гласило музејске струке, редовно излази већ три деценије захваљујући, између осталог, уредници часописа колегиници Драгици Премовић-Алексић.

Укупан рад, истрајност и дубока посвећеност струци и у најтежим временима, у месту које је далеко од великих центара и институција у којима се доносе одлуке од важности за културу, у потпуности квалификује Драгицу Премовић-Алексић за ово високо признање.

2008. година

Добитници награде: Момо Цвијовић, музејски саветник МИЈ; Драган Драшковић, директор Народног музеја у Краљеву; Драгица Премовић Алексић, директорка Музеја Рас у Новом Пазару; др Душица Бојић, председница МДС и Чедомир Јаничић, председник Комисије

Петрова црква у Новом Пазару

Са изложбе "Свет од сребра"

Са изложбе "Свет од сребра"

Са изложбе "Свет од сребра"

Година
2008.

Народни музеј Краљево

Чланови Музејског друштва на додели награда у Новом Пазару

Валтировић

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2010. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2009. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Марини Влаисављевић**, вишем кустосу Народног музеја у Нишу, за изложбу *Први српски устанак и Бој на Чегру*.

У категорији **МУЗЕЈ: Музеју Војводине у Новом Саду**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда није додељена.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница Гордана Пајић из Народног музеја Ваљево; **чланови:** Драгољуб Купрешанин из Музеја Историје Југославије у Београду, др Љиљана Протић из Прородњачког музеја у Београду, Светлана Радојковић из Народног музеја у Крагујевцу, Драгица Премовић Алексић из Музеја Рас у Новом Пазару, Андријана Ристић, МПУ Београд и Ема Радуловић из Народног музеја у Крушевцу.

Награде су додељене 19. маја 2010. у Свечаној сали Општине Чачак у Чачку.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Марини Влаисављевић**, из Народног музеја у Нишу, за изложбу *Први српски устанак и Бој на Чегру*.

Изложба „Први српски устанак и Бој на Чегру“ отворена је 29. маја 2009. године у обновљеној Галерији нишке Синагоге. Аутор изложбе ставио је Чегарски бој у шири контекст Првог српског устанка, приказујући почетак, развој и опадање устанка са тежиштем на Чегарском боју, као преломној тачки, као и да данашњим генерацијама, кроз аутентичне предмете и архивску грађу, представи морални кодекс, патриотизам, као и спремност на жртву и одрицање народа који се бори за слободу и част. Посебно место на овој изложби има лик Стевана Синђелића.

Тема изложбе обрађена је кроз предмете, макете, уметничка дела и електронске приказе. Изложбу прати ликовно добро урађен каталог са 102 каталожке јединице, као и анимирани филм на тему Чегарског боја. Признање овој изложби су и њена досадашња гостовања у више градова Србије. Поред квалитета у музеолошкој презентацији изложбе, чланови Комисије су се руководили и чињеницом да је наведеном изложбом обележен и велики јубилеј из историје српског народа.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена **Музеју Војводине у Новом Саду**.

У протеклој години Музеј Војводине реализовао је 20 изложбених програма; четири нове тематске изложбе у својој продукцији; две изложбе које су гостовале у иностранству; 14 других изложбених програма; преко 30 различитих програмских дешавања (радионице, концерти, предавања, промоције); издао је девет нових наслова и снимиио 4 документарна филма. Током 2009. године обogaћени су нови музејски депаданси новим сталним поставкама (Етно брвнара у Бачком Јарку, Тврђава Бач, Пољопривредна збирка у Кулпину и Дворац Дунђерски). Кустоси музеја су током 2009. објавили 53 библиографске јединице – монографије, студије, научне расправе, текстови за каталоге, прикази изложби, књига итд.

Г-ђа Оливера Валтровић, унука Михаила Валтровића, Гордана Пајић, председница Комисије за доделу награда, Марина Влаисављевић, добитница награде и Владимир Митровић, директор Музеја Војводине

Детаљи са изложбе „Бој на Чергу“, аутора Марине Влаисављевић

Детаљи са изложбе „Бој на Чергу“, аутора Марине Влаисављевић

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2011. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2010. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Мили Гајић**, Музеј примењене уметности у Београду за изложбу *Сребрне чаше позног средњег века у Србији*.

У категорији **МУЗЕЈ: Војном музеју у Београду**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена: **Душанки Трајковић**, музејском саветнику, археологу у пензији из Градског музеја у Сомбору.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница мр Мила Карас, Природњачки музеј у Београду; **чланови:** Снежана Добрић, Музеј Војводине у Новом Саду; Ненад Радојчић, Народни музеј у Београду; Сузана Мијић, Музеј рударства и металургије у Бору; Невенка Башић-Палковић, Градски музеј у Суботици; мр Балша Ђурић, Музеј примењене уметности у Београду и Марина Влаисављевић, Народни музеј у Нишу.

Награде су додељене 18. маја 2011. у Музеју историје Југославије у Београду.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Мили Гајић**, Музеј примењене уметности у Београду за изложбу *Сребрне чаше позног средњег века у Србији*.

Кандидат **Мила Гајић**, кустос у одсеку за метал са накитом Музеја примењене уметности, рођена 10.08.1969. у Београду. Дипломирала је на Катедри за историју Филозофског факултета у Београду. Од 1995. године запослена као кустос у Музеју Примењене уметности. Од 2009. године има звање виши кустос. Предложена је од стране стручног већа Музеја примењене уметности за награду истакнутом појединцу за изложбу и публикацију – каталог *Сребрне чаше позног средњег века у Србији* са детаљним образложењем предлагача. Прилози: образложење, биографија, библиографија, рецензија публикације (М. Шакота), ЦД са медија и прес клипингом, видео приказ изложбе и публикација *Сребрне чаше позног средњег века у Србији* (Београд 2010).

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена Војном музеју у Београду.

Кандидат Војни музеј у Београду предложен од стране Драгише Костића, музејског саветника Народног музеја у Лесковцу за награду музеју (музејској институцији) за изузетне резултате у стручном раду постигнуте током периода јануар-децембар 2010. који по стручном и научном значају представљају истакнути допринос развоју културе Србије. Прилози: пријава на конкурс за доделу награде Д. Костића и предлог (образложење предлагача) за доделу награде Војног музеја и публикације *Артиљеријска и оклопна средства у екстеријеру Војног музеја* (каталог, Београд 2009); *Весник Војног музеја* (часопис бр. 37, Београд 2010); *ЦД са фотографијама са изложби и посета делегација у 2010. години; Позивнице за отварање изложби* (Београд 2010); *Штампани пропагандни материјал* (Београд 2010).

3. У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Душанки Трајковић**, музејском саветнику, археологу у пензији из Градског музеја у Сомбору.

Кандидат Душанка Трајковић, музејски саветник археолог у пензији, рођена 16.07.1939. године у Београду. Основну школу, средњу школу и Филозофски факултет завршила у Београду. Радила од 1969. године у Музеју града зенице а од 1972. у Градском музеју у Сомбору до одласка у пензију. Предложена је од стране Бранимира Машуловића, директора Народног музеја у Сомбору за награду истакнутом појединцу за животно дело, са детаљним образложењем предлагача. Прилози: пријава, образложење предлагача, биографија, резултати теренских истраживања, изложбе и библиографија и публикација *Ћепфелд – некропола старијег гвозденог доба код Дорослова* - монографија, (Сомбор, 2008).

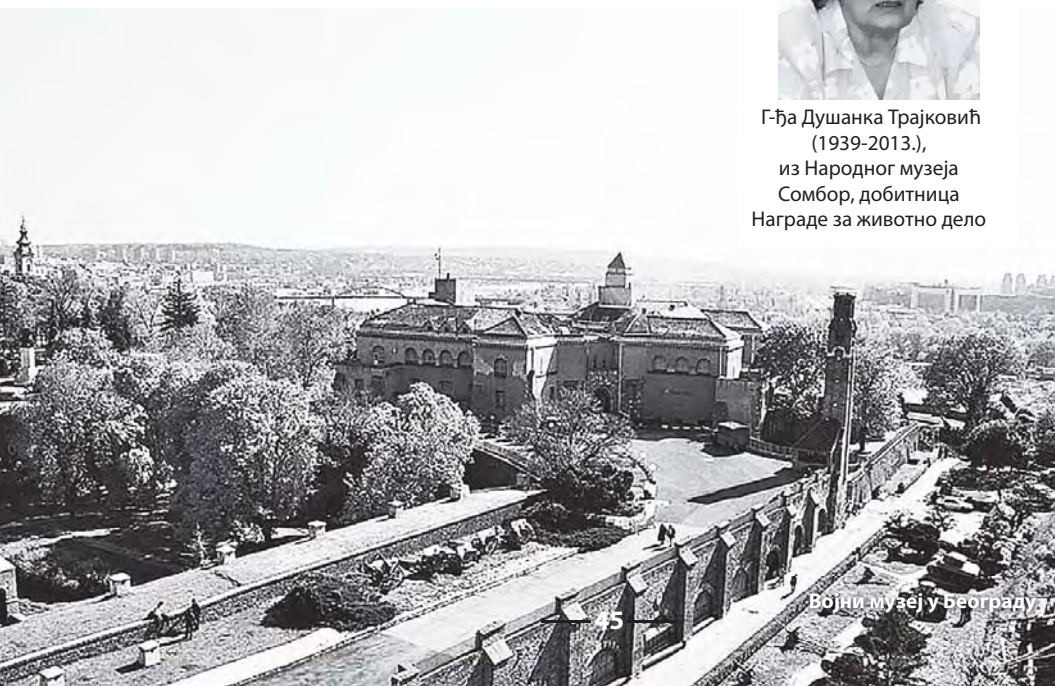
Детаљ са изложбе "Сребро и чаше позног средњег века" аутора Миле Гајић из Музеја примењене уметности у Београду

Детаљ са изложбе "Сребро и чаше позног средњег века" аутора Миле Гајић из Музеја примењене уметности у Београду

Г-ђа Душанка Трајковић
(1939-2013.),
из Народног музеја
Сомбор, добитница
Награде за животно дело

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2012. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2011. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена: **Др Славица Крунић**, вишем кустосу Музеја града Београда, за изложбу *Recte Illuminas* - античке светиљке.

У категорији **МУЗЕЈ: Музеју примењене уметности у Београду**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена: **Ирми Ланг**, историчарки уметности у пензији, кустоскињи и управници Галерије „Милан Коњовић“ у Сомбору.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница Сузана Миловановић, Музеј Војводине у Новом Саду; **чланови:** Мила Гајић, МПУ Београд, Марина Мучалица, Природњачки музеј Београд; Живка Ромелић, Народни музеј Крушевац; Весна Душковић, Етнографски музеј у Београду, Марија Марић Јеринић, Народни музеј Београд и Душко Грбовић, Завичајни музеј Јагодина

Награде су додељене 18. маја у Музеју савремене уметности у Новом Саду.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Др Славица Крунић**, вишој кустоскињи Музеја града Београда, за изложбу *Recte Illuminas* - античке светиљке.

Изложба - пројекат *Recte Illuminas* – античке светиљке, аутора др Славице Крунић, настала је као резултат вишегодишњих научних истраживања римских светиљки из Античке збирке Музеја града Београда. Постављена у репрезентативном простору Музеја града Београда у Сали под сводовима Конака кнегиње Љубице изложба је у 2011. представљала водећи програм Музеја града Београда.

На изложби је било предсатављено преко 300 експоната којима је ауторка на научно популаран начин приказала историјат развоја осветљења у римско време и употребу светиљки у свакодневном и ритуалном животу становника Сингидунума. Сам назив изложбе, инспирисан је рељефним натписом са једне лампе из Сингидунума који су новим истраживањима стручњаци прочитали као *Recte Illuminas*, што у преводу са латинског значи „добро светлим“. Кроз историјски осврт на антички Сингидунум и његов значај у оквирима Римског царства публика је могла постепено да се упознаје са предметима који су се у античком периоду користили за осветљење. Следе приче о начинима њихове употребе, функцији појединих делова лампи, технологији горива, начину израде, трговини.

Централни део поставке, на коме је симболично представљен градски трг са продавницама чиниле су витрине са експонатима подељене у неколико тематских целина: „фирма лампе“ са печатима радионица или мајстора; лампе са различитим представама са посебно истакнутим специфичностима Сингидунума; касноантичке глазиране лампе; бронзане лампе и посебно издвојени најрепрезентативнији налази. Употреба лампи у погребном ритуалу и жртвеним обичајима приказана је кроз две реконструкције у простору: римским митреумом са жртвеником и саркофагом и споменицима уобичајеном на римским некрополама.

Изложба је пропраћена српским и енглеским издањем каталога изложбе као и обимним монографским каталогом „Античке светиљке из Музеја града Београда и начини илуминације у Сингидунуму од средине 1. до средине 5. века“ у коме је детаљно анализиран комплетан музејски фонд од преко 600 целих и фрагментованих светиљки. За време трајања изложбе одржан је међународни стручни скуп „Античке светиљке: типологија, хронологија, орнаментика“.

Мултидисциплинарни карактер пројекта истакнут је већ на свечаном отварању изложбе извођењем музичко сценског перформанса „Плес Митре/Кругови преображаја“ заснован на експерименталном истраживању мита о Митри, персијском божанству светлости. Програм је својим квалитетом, током 4 месеца трајања изложбе привукао преко 8.000 посетилаца, а научни програм РТС а је снимио документарни филм *Recte Illuminas*.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена **Музеју примењене уметности у Београду**.

Музеј примењене уметности је исказао изузетну активност током 2011. Студијска изложба „Примењена уметност и Београд 1918-1941.“ остварила је и осветлила нова подручја примењене уметности која у ранијем периоду нису стручно обрађена. Изложба се састојала како од материјала из музејских колекција тако и из приватног власништва. Изложбу је пратила научна студија у виду репрезентативне монографије, мр Бојане Поповић, аутора изложбе.

Тематска изложба „Венчане хаљине у Србији у другој половини 19. и почетком 20. века из колекције МПУ реализована је као допринос МПУ програму изложби Годишњег састанка ИКОМ-овог Комитета за костим који је одржан у Београду септембра 2011. Изложба је изазвала велико интересовање публике због чега је њено трајање продужено за два месеца (око 5000 посетилаца).

Током 2011. МПУ је организовао традиционалне годишње изложбе: Салон архитектуре и Дечији октобарски салон.

Музеј примењене уметности такође је организовао и неколико изложби у сарадњи са другим институцијама и појединцима :

1. Изложба стакла „Будућност корејске уметности обликовања стакла, кораци на Балкану“ у сарадњи са Корејским националним Универзитетом уметности у Сеулу
2. Изложба фотографија Владимира Бачлије „Дедаизам“ у сарадњи са градским Секретаријатом за културу града Београда
3. „Мајска изложба“ у сарадњи са УЛУПУДС-ом
4. „Диплома 2011“ изложба радова студената пете године ФПУ у Београду
5. „Библиофилска издања на Факултету примењених уметности 1964-2010.“ пратећа изложба међународног бијенала илустрације „Златно перо Београда“.

МПУ има развијену редовну издавачку делатност која подразумева издавање каталога свих музејских изложби, такође и редовно једногодишње издавање Зборника МПУ. Током 2011. МПУ био је домаћин међународног научног скупа „Простори памћења: архитектура, баштина, уметност“.

МПУ је у 2011. добио и више признања: кустос Мила Гајић добила је струковну награду Михаило Валтровић за изложбу „Сребрне чаше позног средњег века у Србији“. Душану Миловановићу додељена је Вукова награда КПЗ Србије за 2011. МПУ добио је повељу манифестације „Мајдан Арт“ за 10. годишњи допринос развоју Мајдан АРТ-а и дизајна накита.

МПУ остварио је запажене резултате и у другим делатностима као што су документација, едукација, комуникација, конзервација.

3. У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Ирми Ланг**, историчарки уметности у пензији, кустоскињи и управници Галерије „Милан Коњовић” у Сомбору. Ирма Ланг, историчар уметности у галерији „Милан Коњовић” из Сомбора. Почетак њеног радног века поклопио са почетком рада Галерије „Милан Коњовић”. Ирма Ланг је од своје 24, провела наредних 42. године, на месту кустоса и директора Галерије, стога су укупни успеси и афирмација Галерије најадекватније мерило за вредновање њеног рада током 42. године као директора и кустоса ове реномиране установе културе.

Од 1968–2006. 11 ретроспективних поставки Милана Коњовића. Од 1966–2009. 55 тематских изложби које осветљавају одређени тематски круг, сликарску технику или стваралачко раздобље ауторовог богатог опуса.

Остварено је преко 150 изложби у земљи и иностранству доприносећи широкој афирмацији установе и дела Милана Коњовића као и српске културе у свету. Под координацијом Ирме Ланг богату изложбену делатност пратила је одговарајућа издавачка делатност било да је реч о тематским или ретроспективним изложбама или зборницима са скупова посвећених личности и делу Милана Коњовића. Галерија је издала 6 монографија посвећених Коњовићу од којих је најновија двотомна монографија коју је урадила Ирма Ланг.

Реч је о капиталној монографији о једном од највећих српских, југословенских и светских сликара, Милану Коњовићу - *Коњовић изблиза*. Двотомну монографију, која уз монографску књигу Ирме Ланг садржи и обимни *Каталог радова*, објавила је Галерија „Милан Коњовић”.

Ирма Ланг је била и најближи и најважнији сарадник великог маистра Коњовића и овом књигом му је оставила споменицу равну делима којима нас је даровао велики сликар, који је био и изузетна личност и префињен човек.

Под руководством и личним залагањем Ирме Ланг радило се на изучавању, сакупљању и обради документационе грађе везане за личност и дело Милана Коњовића. Хемеротека Галерије састоји се од 50-ак албума штампаног материјала, постоји и богата фототека, аудио и видео касете и ЦД. Ирма Ланг је добитница Октобарске награде града Сомбора за 2008.

Г-ђа Ирма Ланг,
добитница награде за
животно дело
(у средини)

Изложба „Recte Illuminas – античке светилјке“, аутора др Славице Крунић из Музеја града Београда

Мила Гајић, кустос Музеја примењене уметности у Београду на свечаној додели награда

Музеј примењене уметности у Београду

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2013. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2012. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** уручене су две равноправне награде:

- **Музеју историје Југославије** као носиоцу пројекта за изложбу „Југославија од почетка до краја“ и
- **Петару Петровићу**, историчару уметности, вишем кустосу Народног музеја у Београду за монографију *Паја Јовановић-системски каталог дела*.

У категорији **МУЗЕЈ: Природњачком музеју у Београду**.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Љубици Миљковић**, историчарки уметности, музејској саветници Народног музеја у Београду.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница Сузана Миловановић, Музеј Војводине у Новом Саду; **чланови:** Мила Гајић, МПУ Београд, Марина Мучалица, Природњачки музеј Београд; Живка Ромелић, Народни музеј Крушевац; Весна Душковић, Етнографски музеј у Београду, Марија Марић Јеринић, Народни музеј Београд и Душко Грбовић, Завичајни музеј Јагодина

Награде су додељене 18. маја 2013. у Ректорату Универзитета у Нишу.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** уручене су две равноправне награде: **Музеју историје Југославије** као носиоцу пројекта за изложбу „Југославија од почетка до краја“ и **Петру Петровићу**, историчару уметности, вишем кустосу Народног музеја у Београду за монографију *Паја Јовановић-системски каталог дела*

Изложба „Југославија од почетка до краја“ пројекат Музеја историје Југославије резултат је вишегодишњег рада, почев од 2009. године.

Изложба истовремено представља и основу за даљи рад на будућој сталној поставци Музеја историје Југославије под називом „Југославија 1918-1991.“

Пројекат МИЈ - прва целовита изложба о Југославији од 1918. до 1991., окупио је релевантне стручњаке из области друштвене историје, музеологије историје уметности, социологије, медија и др. области. На изложби су били ангажовани истраживачи и стручњаци са подручја некадашње Југославије, а коришћена је музејска, архивска и филмска грађа како из МИЈ, тако и из многих институција Србије и региона чиме је први пут обједињено наслеђе институција културе са некадашњег југословенског подручја.

Кустоско-ауторски тим чине: др Јово Бакић, професор на Катедри за социологију Филозофског факултета у Београду, др Срђан Цветковић, научни сарадник Института за савремену историју у Београду, др Ивана Добривојевић, научна сарадница Института за савремену историју у Београду, др Хрвоје Класић, професор на Одсеку за повијест Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу, др Владимир Петровић, научни сарадник Института за савремену историју у Београду, и Ана Панић, кустос МИЈ у Београду.

Основни концепт изложбе базира се не на хронолошком него на тематском приступу, јер идеја није била хронолошки приказати след најважнијих догађаја него обрадити неке важне феномене који су обележили државу која је постојала више од 70 година. Циљ изложбе је био да на савремен, атрактиван али и објективан начин упозна посетиоца са једним занимљивим али и контраверзним периодом постојања југословенске државе.

У периоду трајања, на тему изложбе организоване су бројне трибине, пројекције филмова, радионице за децу на којима је иницирано активно укључивање посетилаца и истраживача. Кроз дијалог са публиком, коментаре на изложби, упитнике и анкете, трибине и јавне дебате омогућено је заинтересованој јавности да се индиректно укључи у креирање будуће сталне поставке Музеја.

Изложба “Југославија од почетка до краја” заједно са пратећим програмима постављена је у простору Музеја 25. мај у периоду 1. децембар 2012 – 3. март 2013. Због великог интересовања публике изложба је продужена до 17. марта 2013. У том периоду изложбу је посетило 12.427 посетилаца.

Петар Петровић, историчар уметности, виши кустос Народног музеја у Београду аутор је монографске публикације „ПАЈА ЈОВАНОВИЋ – СИСТЕМСКИ КАТАЛОГ ДЕЛА“ у издању Народног музеја у Београду. Ово капитално дело представља први свеобухватни попис остварења сликара Паје Јовановића. Публикација има 365 страна и обухвата 1099 обрађених каталожких јединица, док су 448 дела Паје Јовановића овом приликом први пут публикована.

Системски каталог конципиран је према стандардима свеобухватних монографских каталога. Замишљен тако да кроз издвојене тематске целине представи уметника у свим његовим развојним фазама, каталог је подељен на следећа поглавља: 1. Жанр композиције и сцене из живота народа на Балкану; 2. Историјске композиције, илустрације народних епских песама; 3. Пејзажи и мотиви из природе; 4. Црквено сликарство и религиозне теме; 5. Портрети и студије за портрете; 6. Представе женског тела и лика; 7. Цртежи скице и студије. Посебан додатак у каталогу чине поглавља “Копије и реплике по другим ауторима”, „Изгубљена и нестала дела Паје Јовановића“, као и поглавље у којем су наведена дела којима нису потврђене коначне атрибуције, те се воде као дела која се приписују или су настала под утицајем сликарства Паје Јовановића.

У обради каталожких јединица водило се рачуна о томе да се изнесу што потпунији подаци, провери и прошири постојећа литература као и да се репродукују она дела Паје Јовановића која у ранијој литератури нису била позната.

Системски каталог Паје Јовановића представља јединствен истраживачки подухват и одраз је дугогодишњег и преданог рада. Имајући у виду да је опус Паје Јовановића изузетно велики, у коначном броју скоро несагледив, намера аутора приликом публикације била је да сачини систематски каталожки попис са што већим бројем дела као и са што више репродукција, у чему је аутор Петар Петровић имао пионирску улогу. Велики значај овог каталога је и у томе што су у каталог унета сва позната и публикована дела Паје Јовановића али и она мање позната или сасвим непозната његова дела, откривена и анализирана у новије време.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је додељена **Природњачком музеју у Београду**.

Природњачки музеј, основан 1895., једна је од најстаријих културно-научних институција у Србији. У њему се чува 120 збирки са преко 1.500.000 примерака стена, минерала, фосила, биљака, животиња и др. И поред тога, данас - 118 година након оснивања, Природњачки музеј је још увек у привременом смештају и без сталне поставке. Овакве околности нису омеле запослене у Природњачком музеју да постигну изузетне резултате и у току 2012. године. Недостатак адекватног смештаја и изложбеног простора Природњачки музеј надокнадио је повећањем броја изложби, подизањем интересовања за Музеј у домаћој и иностраној јавности, интерактивним радом са посетиоцима.

У току 2012. у Београду и другим местима Србије Природњачки музеј реализовао је укупно 18 изложби: Животоњско царство; Шест ногу; Дрво или живот сам; Мозаик природе; Ецо фаир; Изложба за сајам књига у Бг; Из ризнице библиотеке Природњачког музеја; Небески ловци; Сведоци прошлости; Додирнимо природу; Фосили из Горње Пребресе; Алергене биљке; Српско језеро; Скелети уживо; Додирни у мраку...ако смеш; Суживот са великим зверима; Свет риба; Музеј као слика света.

Своју изложбену делатност Природњачки музеј усмерио је ка посетиоцима широм Србије, гостујући у великом броју градова, чиме је задовољио културне потребе различитих група посетилаца, посебно у мањим срединама.

У оквиру своје редовне делатности 2012. стручњаци Природњачког музеја наставили су или иницирали заштиту више значајних локалитета или других природних добара ин ситу у сарадњи са надлежним институцијама: Заштићени су локалитети „Глуви поток“, Горња Пребреса, палеонтолошки локалитет „Буштрање“, Бабушница – Валниш, Костолац; Заштита стабла дивљег кестена на Дорђолу.

У току 2012. године стручњаци Природњачког музеја прибавили су 30.287, препарирали 15.513, а конзервирани 3093 примерка из различитих збирки. У електронску базу података извршено је 10.912 уноса.

У циљу популаризације природе Србије публикован је велики број научних и стручних радова које су објавили запослени у Природњачком музеју у току 2012. Значајан број кустоса Природњачког музеја укључен је у рад на међународним и националним пројектима заштите природе. У току 2012. године музеј је за посетиоце реализовао више научних и стручних предавања као и промоција књига. Такође је у Музеју, вртићима и школама за децу са инвалидитетом одржано 24 креативне радионице.

Током 2012. Природњачки музеј је био веома медијски присутан у штампањем и електронским медијима (укупно 354 прилога).

У току 2012. кустоси Природњачког музеја стекли су три академска звања (два звања доктора наука и један мастер), и седам стручних музејских звања.

На основу наведених чињеница проистиче да је Природњачки музеј постигао изузетне резултате у стручном раду током периода јануар-децембар 2012. који по стручном и научном значају представљају истакнути допринос развоју културе Србије и српској музеологији.

3. У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Љубици Миљковић**, историчарки уметности, музејској саветници Народног музеја у Београду.

Љубица Миљковић рођена је у Београду 1949. године. Завршила је студије историје уметности на Филозофском факултету. До доласка у Народни музеј једно време је радила на Филозофском факултету као секретар Одељења, потом као библиотекар у Републичком заводу за заштиту споменика културе. У Народном музеју запослена је од 1984. као кустос Кабинета графике, а од 1989. води Збирку југословенског сликарства XX века. Од тада се у потпуности посветила збирци која јој је поверена. Како се ова збирка налазила у више алтернативних простора Љ. Миљковић је иницирала и остварила прераспodelу музејских депоа како би нашла простор за смештај ове значајне збирке и уредила депо по принципима савремене музеологије. Проучавала је дела, утврђивала њихове изворне називе, године настанка, историјат, приређивала изложбе у Народном музеју и музејско-галеријским установама од Суботице до Врања, од Пријепоља до Пирота - о чему сведоче библиографија и попис изложби. Прва је представила стваралаштво Надежде Петровић у најугледнијим музејима Србије, али и стваралаштво и других значајнијих уметника о чему сведочи попис од 157 ауторских изложби, од којих су посебно интересовање изазвали ретроспектива Саве Шумановића у Националној галерији за страну уметност у Софији и „Сто врхунских дјела хрватских умјетника из збирки Народног музеја у Београду“ у уметничком павиљону у Загребу. Љубица Миљковић је изложбама обележила и многобројне јубилеје: Петра Добровића, Саве Шумановића, Живорада Настасијевића, Надежде Петровић, Петра Лубарде, Пеђе Милосављевића, Павла Васића, Јована Бијелића, Боре Баруха.

Од преузимања збирке до данас под њеним руководством збирка је обogaћена са 1019. дела. По њеним инструкцијама урађена је прва база података музејских збирки. Касније је као члан учествовала у осмишљавању МИС Етернитас. Пре 20 година, прва у Народном музеју дигитализовала је збирку за коју је задужена, што је олакшало послове око бројних позајмица предмета и сарадње са многим сродним установама широм некадашње Југославије и сада Србије.

Љубица Миљковић је учествовала код реализације сталних поставки свих уметничких збирки Народног музеја, а аутор је последње концепције сталне поставке Збирке југословенског сликарства 20. века, отворене 4. марта 1992. године. Аутор је и антологијског прегледа "Српско сликарство 20. века", приређено поводом преласка у нови миленијум.

Током свих година рада Љ. Миљковић је као коаутор и комесар урадила 48 изложби, а као аутор, чак 159 изложби широм Србије и иностранства.

Љ. Миљковић је аутор већег броја монографија, књига, монографских каталога и студија. Аутор је бројних енциклопедијских одредница у издању Југословенског лексикографског завода, Матице српске и САНУ. Укупно Љ. Миљковић потписује 390 библиографских јединица.

Љ. Миљковић је пописала културна добра у државним надлештвима, банкама, предузећима и приватним колекцијама, између осталог у Народној скупштини Србије, свим објектима које користи влада РС, Генералном секретаријату председника РС, Дому војске, Ректорату Београдског универзитета, Градској скупштини Београда. Формирала је базу података од скоро 20.000 уметничких дела у приватном власништву.

Поред редовних музејских послова Миљковић је члан Комисије за доделу музејских звања и редакције Зборника Народног музеја, програмских савета већине галерија у садашњој и некадашњој држави. Љ. Миљковић је организовала и водила хуманитарне-аукцијске изложбе у Народном музеју. Аутор је многих радио и тв прилога.

Добитник је две захвалнице ГМС; КПЗ јој је доделила Златну значку за остварене резултате, а Друштво српских уметника "Лада" Велику награду. Још као волонтер у Народном музеју исказала је жељу и способност да се бави музолошким пословима. Све што је Љубица Миљковић урадила на пољу музејске делатности заслужује највише оцене и похвале. Током дугогодишњег рада стекла је углед међу колегама и постала узор многим генерацијама кустоса.

Зграда Природњачког музеја у Његошевој улици у Београду

Галерија Природњачког музеја на Калемегдану

Г-дин Петар Петровић, виши кустос Народног музеја у Београду, добитник награде

Г-дин Славко Спасић,
директор Природњачког
музеја, захваљује се на
награди

Ана Панић из МИЈ,
захваљује се на награди

Г-ђа Љубица Миљковић,
добитница награде за
животно дело

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2014. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2013. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ**: Душану Миловановићу музејском саветнику Музеја примењене уметности у Београду за пројекат - студијску изложбу *Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака*.

У категорији **МУЗЕЈ**: Етнографском музеју у Београду.

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** награда је додељена **Милоју Мандићу**, музејском саветнику, историчару уметности из Народног музеја Ужице

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница Сузана Миловановић, Музеј Војводине у Новом Саду; **чланови:** Мила Гајић, МПУ Београд, Марина Мучалица, Природњачки музеј Београд; Живка Ромелић, Народни музеј Крушевац; Весна Душковић, Етнографски музеј у Београду, Марија Марић Јеринић, Народни музеј Београд и Душко Грбовић, Музеј у Ћуприји.

Награде су додељене 18. маја 2014. у Музеју Јадра у Лозници.

Образложење
Комисије:

1. У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Душану Миловановићу**, музејском саветнику Музеја примењене уметности у Београду, за пројекат - студијску изложбу *Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака*.

Душан Миловановић је у 2013. приредио веома запажену студијску изложбу и каталог *„Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака“* која представља значајан подухват на пољу средњовековне орнаментике. Изложба је посвећена орнаменту, недовољно познатом феномену нашег средњег века који и данас сведочи о богатству српске културне баштине. На изложби је представљена колекција копија орнамената са фресака (572 табле) која се чува у Музеју примењене уметности.

Поред аутора, у стварању изложбе је учествовало и неколико коаутора и на десетине сарадника из различитих области који су понудили виђење орнамента кроз различите перспективе. Тако је створена модерна, научна и историографска платформа за савремену комуникацију и културну промоцију феномена орнамента српских средњовековних фресака. Спој модерног и традиционалног наишао је на огромно интересовање стручне и шире јавности о чему сведочи и велика посећеност изложбе.

Током трајања изложбе организован је богат пратећи програм. Изложбу је обележила модерна поставка, као и обиман студијски каталог.

Број посетилаца на изложби премашио је 13.000, што између осталог издваја изложбу од осталих остварења. Несвакидашње интересовање условило је да Министарство културе предложи изложбу за гостовања у иностранству и договорено је њено гостовање у Паризу, Бриселу и Стразбуру.

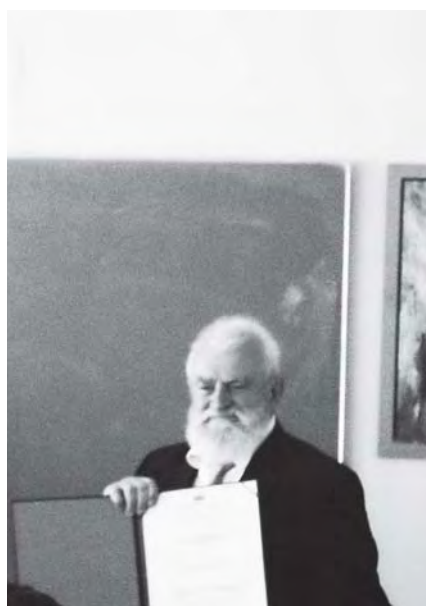
годиница
2013.

Детаљ са изложбе „Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака“

Душан Миловановић, музејски саветник Музеја примењене уметности у Београду, добитник Валтровићеве награде за изложбу „Освежавање меморије – орнаменти српских средњовековних фресака“

Душан Миловановић прима награду у Музеју Јадра у Лозници

Валтровић

2. У категорији МУЗЕЈ награда је додељена Етнографском музеју у Београду.

Етнографски музеј у Београду основан је 1901. и до данас је израстао у значајну музејску институцију. Током 2013. музеј је читавим низом активности реализовао постављене планове али истовремено начинио и значајан искорак у организовању активности које су допринеле повећању посећености музеја.

Током 2013. Етнографски музеј је организовао више запажених изложби. У питању су три студијске изложбе: *И Бог и преци, православље и народна религија ауторке др Весне Марјановић, Оријентални салон из збирке Етнографског музеја у Београду, ауторке Ирене Гвозденовић и изложбу Скривени свет балканских жена, женска обућа за улицу с краја 19. и поч. 20. века из колекција Етнографског музеја из Београда и Земаљског музеја у Сарајеву, ауторки Светлане Бајић и Мирјане Менковић. Поред студијских изложби постављене су и пригодне изложбе: Добродошли у чудесни свет бајки, Како смо славили 8.март, Вино и љубав Свети Трифун и Свети Валентин, Поклон збирке Секе Мишовић Мијатовић. Као пратећи програм најзначајнијих изложби у Етнографском музеју реализована су бројна предавања и концерти.*

Манакова кућа, као посебно значајан део Етнографског музеја у 2013. започео је значајан рад на изради нове сталне изложбене поставке Етнографске спомен збирке Христифора Црниловића.

Поред изложби које је приредио у Етнографском музеју је отворено и више гостујућих изложби које су допринеле великој посећености музеја. Такође су била бројан гостовања изложби Етнографског музеја у музејима широм Србије што је додатно повећало његову присутност у јавности.

Током 2013. набавком предмета музејски фонд обогаћен је за 374 музеалије, од којих су чак 334 добијене поклоном. Када је у питању стручна обрада музеалија поред редовне обраде предмета, акценат је стављен на дигитализовање музејске грађе. Будући да је током 2012. урађен подсистем „Друга страна картона музејског предмета“, од 50.000 предмета унетих у Централни регистар - подаци о 11.000 предмета допуњени су новим информацијама. Поред редовних активности Одељења за конзервацију током којих је конзервирано и рестаурирано 394 предмета, Одељење за конзервацију остварило је значајну сарадњу са установама културе која је резултирала успешно конзервираним предметима других музејских институција. У оквиру сарадње са манастиром Хиландар израђен је елаборат о измештању изложбе „Етнографско благо манастира Хиландара“.

Етнографски музеј у Београду је у октобру 2013. организовао XXII међународни фестивал етнолошког филма на којем је приказано 38 филмова.

Поред стручно-научне публикације Гласник Етнографског музеја који излази већ деценијама уназад, током 2013. Етнографски музеј је у оквиру посебних издања објавио два веома важна и монументална издања: *Грађанска ношња Срба у Призрену у 19. и првој пол. 20. века. Музејске колекције као извор за истраживање културе одевана, и монографско издање Етнографско наслеђе Косова и Метохије – одевање и текстил из музејских фондова Музеја у Приштини и Етнографског музеја у Београду. Обе монографије рад су аутора др Мирјане Менковић, кустоса етнолога Етнографског музеја.*

Етнографски музеј је 2013. започео вишегодишњи истраживачки пројекат у насељима Шумадије, који ће бити реализован у више етапа са циљем прикупљања и презентовања нове теренске грађе, употпуњавања документације и збирки.

Посебно значајну активност коју је Етнографски музеј реализовао у 2013. односила се на израду номинацијских досијеа за кандидовање „Славе“ и „Ђурђевдана“ као орвих предлога Републике Србије за упис на УНЕСКО-ву репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства.

Добитник награде за Музеј године
– Етнографски музеј у Београду.

Председник МДС Чедомир Јаничић уручује награду за Музеј године Мирославу Тасићу, директору Етнографског музеја у Београду

3. У категорији за ЖИВОТНО ДЕЛО награда је додељена Милоју Мандићу (1953-2014.).

Милоје Мандић, музејски саветник, историчар уметности – археолог рођен је 1953. у Крагујевцу. Војнички позив његовог оца одвео га је у Македонију, у Скопље, где је завршио основну школу, гимназију, историју уметности и археологију на Филозофском факултету у Скопљу. Запослио се у Институту за истраживање старословенске културе у Прилепу. Апсолвирао је на постдипломским студијама средњовековне археологије на Филозофском факултету у Београду.

Од 1992. запослен је у Народном музеју у Ужицу, мада је његово ангажовање на пољу културне баштине почело знатно раније. Још као студенту су му поверавани различити задаци у бројним научно истраживачким пројектима у Македонији, Србији, Словенији. Од доласка у Народни музеј Ужице, археолошке локалитете у Македонији, Пољској и Словенији, заменио је локалитетима Златиборског округа.

У Народном музеју у Ужицу је укључен у низ археолошких истраживања као члан археолошке екипе задужен за техничку документацију, и члан научно-истраживачких пројеката у својству истраживача и руководиоца археолошких ископавања. Реч је о археолошким истраживањима на Цркви Јањи у селу Рутошима (Нова Ваош), на Белој Цркви у Карану, На Црквини у селу Висока код Ариља, у Висибаци код Пожега, у Добруну (Република Српска) као и на многобројним другим локалитетима у околини Ужица, Пожеге и Ариља. Од 2002. са археолошком екипом Народном музеја Ужице радио је на рекогносцирању ширег подручја Националног парка Тара и на археолошким истраживањима на локалитетима Црквине у селу Луг и Орашцу код манастира Раче. Због заслуга у истраживању прошлости Рачанског краја проглашен је за заслужног грађанина Бајине Баште.

Резултате истраживања и рекогносцирања Нове Вароши, Косјерића, Пожеге и Чајетине презентовао је на скуповима Српског археолошког друштва.

Милоје Мандић дао је значајан допринос у изради сталне музејске поставке у којој је презентовао периоде античког и средњовековног развоја града Ужица и његове околине. Поред сталне поставке, његова радна биографија испуњена је великим бројем изложби. Такође је обележена богатом и садржајном библиографијом којом је потоњим истраживачима оставио у наслеђе многобројне резултате свог теренског истраживачког, научног и музејског рада.

Осим послова кустоса и истраживача, Велику енергију и напор улагао је да се обезбеде основни услови за смештај музејског материјала годинама апелујући да се простори у којима су смештене збирке (нарочито археолошка) у веома лошем стању. У циљу стварања будућег огледног депоа, према његовом идејном решењу направљена је централна витрина. Као дугогодишњи координатор документационог одељења установио је савремени систем рада на музејској документацији и набавком потребне опреме омогућио је чување и трајну заштиту музејске картотеке.

Био је сарадник Републичког завода за заштиту споменика културе Србије, Завода за заштиту споменика културе у Краљеву и члан Српског археолошког друштва и Музејског друштва Србије. Милоје Мандић је изненада преминуо 2014. године.

М. Мандић је био кустос, истраживач, археолог, цртач, фотограф и ликовни уредник многих публикација. Свестраност интересовања и ангажовања током радног века и посвећеност позиву истраживача и музеалца, а надасве особине дивног колеге и доброг човека, о чему сведоче бројне препоруке за доделу награде које су упутиле његове многобројне колеге појединачно, кандидовали су га за носиоца награде за животно дело које носи име Михаила Валтровића и која се, нажалост, постхумно уручује.

Чедомир Јаничић, председник МДС додељује постхумно Награду за животно дело Милоју Мандићу, а награда је уручена његовој супрузи

Весна Душковић, члан Комисије за доделу награда, чита образложења Комисије

НАГРАДЕ ДОДЕЉЕНЕ 2015. ГОДИНЕ ЗА РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У 2014. ГОДИНИ

У категорији **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена: **Љиљани Лазић**, музејском саветнику - историчарки уметности из Музеја Града Новог Сада за изложбу и публикацију „Јерменска црква у Новом Саду – избрисана баштина“.

У категорији **МУЗЕЈ** награда је равноправно додељена:

- **Народном музеју у Београду,**
- **Историјском музеју Србије, Београд.**

У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** додељене су две равноправне награде:

- **Лепосави Миловановић**, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији, из Народног музеја Зајечар;
- **Зорици Златић Ивковић**, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији из Музеја на отвореном „Старо село“ Сирогојно.

Комисија за доделу награда и признања „Михаило Валтровић“ у саставу: председница Александра Савић, Природњачки музеј, Београд и **чланице:** Делфина Рајић, Народни музеј, Чачак; Викторија Узелац, Градски музеј Сомбор; Светлана Миленковић, Народни музеј у Београду; Снежана Томић Јоковић, Музеј Старо село, Сирогојно; Јулка Кузмановић Цветковић, Народни музеј Топлице, Прокупље; Ивана Јовановић, Музеј маргиналне и наивне уметности, Јагодина.

Награде су додељене 18. маја у Историјском музеју Србије у Београду.

Образложење
Комисије:

1. У категорији истакнути **ПОЈЕДИНАЦ** награда је додељена **Љиљани Лазић**, музејском саветнику - историчарки уметности из Музеја Града Новог Сада за изложбу и публикацију „Јерменска црква у Новом Саду – избрисана баштина“.

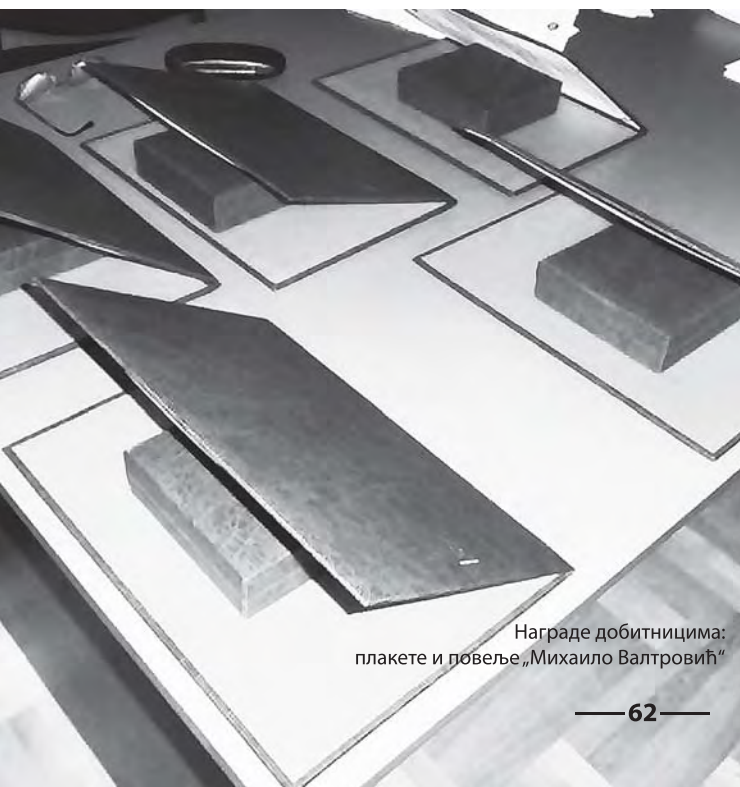
Љиљана Лазић пројектом „Јерменска црква у Новом Саду – избрисана баштина“ представља јавности један сегмент историје Новог Сада, односно јерменске националне заједнице која је играла важну улогу у животу града у 18. и 19. веку. Изложбом, монографијом и пратећим програмима обележено је пола века од рушења Јерменске цркве у Новом Саду (цркве Св. Гргура Просветитеља) 1963. године, једног од малобројних храмова јерменске дијаспоре у Европи. На овај начин јавност је подстакнута да размишља о могућностима њене обнове на истом месту. Љиљана Лазић је овом приликом вршила обимна истраживања литературе, архивске и фото грађе у бројним институцијама у земљи и иностранству. Истраживања су вршена у црквеним архивима Суботичке бискупије, Калочке бискупије у Мађарској, Самостана мекхитариста у Бечу. У разумевању јерменске грађе помогли су чланови јерменске заједнице Србије и сарадници из Јеривана и Беча. Бележена су и многа сведочанства Новосађана који се сећају рушења цркве. Такође, рушење цркве пре пола века представља веома осетљиву локалну тему.

Чланице Комисије (с лева на десно):
Ивана Јовановић, Викторија Узелац,
Светлана Миленковић, Делфина
Рајић, Александра Савић, Јулка
Кузмановић Цветковић и Снежана
Томић, у Природњачком музеју у
Београду априла 2015. године

Свечана скупштина је одржана 18. маја 2015. у Историјском музеју у Београду

Награде добитницима:
плакете и повеље „Михаило Валтровић“

Љиљана Лазић, музејски саветник
Музеја Града Новог Сада, добитница
награде за изложбу „Јерменска црква у
Новом Саду-избрисана баштина“
фото В. Вукадиновић

Монографија Јерменска црква у Новом Саду – избрисана баштина је штампана у колору у високим квалитету штампе, на 222 стране и са 220 фотографија, које су по први пут публиковане и представљају драгоцену грађу. Користећи обимну документацију Љиљана Лазић детаљно је описала процес нестајања јерменске верске заједнице и самог храма. Важан део пројекта представљају и конзерваторско-рестаураторски радови којима су третирани и сачувани предмети из Јерменске цркве, а који се чувају у збирци Музеја града Новог Сада. Све интервенције су снимљене у оквиру двочасовног филма који је приказиван на изложби.

Изложба је имала за циљ да јавности прикаже сачуване предмете из јерменске цркве, као и да објасни околности под којима је црква срушена пре 50 година. Велики број архивских докумената и фотографија сведочи о некадашњим јерменским породицама. Чланови ове заједнице су, како ауторка наводи, били су „вредни и окретни људи, који су се бавили занатством и трговином и подигли су више српских манастира у стилу моравске школе. Важили су за добре дипломате и говорили су језике, а неки њени чланови су били и градски сенатори током историје Новог Сада итд.“ Пратеће манифестације изложбе су биле још две изложбе ликовних уметника у Новом Саду, изложба фотографија „Јерменија, библијска земља подно Арарата“ аутора Завеса Саргсјана, концерт јерменских песама, као и 6 стручних предавања из области теологије, урбанизма, историје и археологије, са учешћем еминентних стручњака. Осим класичне музеолошке и архивске грађе изложба је обрађена и мултимедијално. Изложба је изузетно добро медијски испраћена и била је веома посећена.

Својим стручним радом Љиљана Лазић је пројектом поставила веома високе стандарде у презентацији културне баштине и дала изузетно велики допринос развоју културе у Србији.

2. У категорији **МУЗЕЈ** награда је равноправно додељена **Народном музеју у Београду** и **Историјском музеју Србије, Београд.**

Народни музеј

Народни музеј у Београду, наша матична и најстарија музејска установа, 10. маја 2014. је обележила 170 година постојања и деловања. Музеј је овај јубилеј обележио на себи својствен начин реализујући бројне пројекте, програме и активности којима је допринео истаживању, тумачењу и презентацији културне баштине. Током 2014. Музеј је реализовао 34 изложбе од којих су 23 приређене у Београду, 10 у Србији а 1 у иностранству. Међу изложбеним пројектима издвајају се: *Сликар Влатко Буковац, Светлост у мраку Првог светског рата - Врхунска остварња протагониста импресионизма у Србији, Рубенсови кругови, Кроз лица музеја, Говор крста, Хенри Мур-графичар, Марко Мурат, Оснивачи Ладе, Пит Мондријан. Случај композиције 2, Тијеполо од Удина до Београда.*

Могле ове изложбе реализоване су у сарадњи са међународним институцијама и уз подршку иностраних амбасада: *Пит Мондријан. Случај композиције 2* у сарадњи са Амбасадом Холандије, *Тијеполо од Удина до Београда* у сарадњи са Амбасадом Италије, а *Хенри Мур-графичар* у сарадњи са Британским културним центром. Значајан вид међународне сарадње представљају и бројне позајмице културних добара из Збирки музеја другим музејима, где је током 2014. готово 100 културних добара излагано у бројним светским музејским центрима кроз ретроспективне изложбе.

Народни музеј је 2014. године објавио 19 публикација и 8 деплијана. Стручњаци Народног музеја су реализовали систематска археолошка истраживања 7 локалитета и конзервирани су и рестаурирани 569 културних добара.

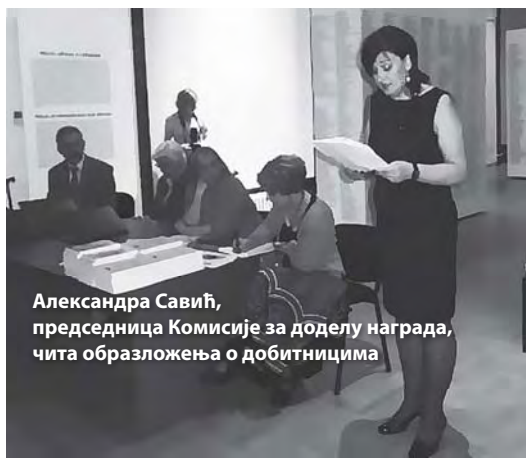
Г-ђа Оливера Валтровић, унука Михаила Влатровића
фото В. Вукадиновић, Народни музеј

Мр Бојана Борић Брешковић,
директорка Народног музеја у
Београду, фото В. Вукадиновић

Др Душица Бојић, директорка Историјског музеја у Београду
и др Драго Његован, председник МДС, фото В. Вукадиновић

Александра Савић,
председница Комисије за доделу награда,
чита образложења о добитницима

Ауторке изложбе *Пит Мондријан. Случај композиције 2*, Јелена Дергенц и Симона Огњановић добитнице су награде Друштва историчара уметности Србије за најбољу изложбу 2014. године.

Музеј је током 2014. године имао преко 123 000 посетилаца, а организовао је бројне пратеће програме, предавања, стручна вођења и радионице за децу. Видна је била и позитивна медијска присутност музеја поводом атрактивних програма. Иако у отежаним условима санације и реконструкције зграде, запослени Народног музеја су уложили огроман напор и 170. годишњицу јубилеја Музеја обележили завидним резултатима на пољу унапређења музеологије и културе Србије вредним признања „Михаило Валтровић“.

Историјски музеј Србије

У години обележавања великог јубилеја – 100 година од почетка Великог рата Историјски музеј Србије је имао посебно значајну улогу, коју је обележио на квалитетан и достојан начин низом активности на домаћем и међународном плану.

Историјски музеј Србије је био носилац и координатор централног обележавања почетка Великог рата. У сарадњи са Војним музејом постављена је изложба „Србија 1914“. Померајући границе у концепту и реализацији, примењујући најсавременију мултимедију ова изложба поставља нове стандарде у музејској пракси. Новину у нашој музеологији представља и мултимедијални каталог изложбе. Приступ аутора указује на жељу да се 1914. година приближи младим људима, који су често на маргини музејске публике, а којима је блиска IT технологија. Изложба је паралелно постављена и у Војном музеју у Стокхолму у Шведској. У оквиру обележавања ове значајне годишњице, Историјски музеј Србије је представио и изложбу „Женско лице Великог рата“, чиме је побуђено сећање на место жена у Великом рату. Изложба је представљена и у Српском културном центру у Паризу и Српској кући у Лондону.

Изложба „Милунка Савић-хероина Великог рата“, коју су реализовали Слађана Зарић са РТС и ауторски тим Историјског музеја Србије, такође се уклопила темом и концепцијом у обележавање јубилеја. Ова изложба је гостовала у Рашкој, Краљеви, Чачку, Лозници, Бањалуци, Бјелини, Врњачкој Бањи, Деспотовцу, Трстенику, Аранђеловцу и Новом Саду, а заједно са изложбом „Женско лице Великог рата“ представљена је у Српском културном центру у Паризу.

Изложба „Срби у северној Африци (1915-1919.)“ је приказана у Војном музеју у Тунису, Културном центру у Бизерти и Државном архиву Марока у Рабату. На поставци су приказане фотографије, ликовни радови и архивска грађа о боравку и опоравку више од 61.000 српских војника и избеглица у Северној Африци после повлачења преко Албаније. Изложба је организована уз покровитељство Министарства културе и информисања Републике Србије и уз подршку Народног музеја у Београду, Народне библиотеке Србије, Војног музеја и РТС. Са четири изложбе посвећене Великом рату, Историјски музеј Србије је значајно допринео обележавању стогодишњице његовог почетка.

На изложби „Дунавски аласи“ представљен је развој рибарства у Београду али ширег подручја Дунава, као и живот дорђолских аласких породица.

Изложбе „Живот у Србији у 19. веку“ и „Милош Обреновић – династија, историја, мит“ на свој начин доприносе расветљавању 19. века у Србији и значајан почетак новије српске државности. Изложба „Русија и Србија. Историја духовних веза од 14 до 19 века“ је реализована у сарадњи са Руским државним архивом старих списа.

Изложба „Имагинарни Балкан. Идентитети и сећање у дугом 19. веку“ гостовала је у у Букурешту, Скопљу и Атини.

На изложби „У име народа! Политичка репресија у Србији 1944–53“ у сарадњи са Институтом за савремену историју представљен је један од најконтроверзнијих периода наше ближе историје. Ову изложбу прати низ активности у пратећем програму, посвећен демистификовању тотализма и његових последица.

Неколико десетина хиљада посетилаца, бројни пратећи програми за децу и одрасле, бројне домаће и међународне изложбе, интензивна и квалитетна издавачка активност и велика медијска присутност нам указују да су запослени Историјског музеја Србије током 2014. године допринели завидним резултатима на пољу унапређења музеологије и културе Србије вредним признања „Михаило Валтровић“.

3. У категорији за **ЖИВОТНО ДЕЛО** додељене су две равноправне награде:

Лепосави Миловановић, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији, из Народног музеја Зајечар и **Зорици Златић Ивковић**, историчарки уметности, музејском саветнику у пензији из Музеја на отвореном „Старо село“ Сирогојно.

Историчар уметности **Лепосава Миловановић** је у Народног музеју Зајечар провела цео свој радни век од 1973. до 2004. године. Као први историчар уметности у овом Музеју она је основала Одељење историје уметности. Неуморно се бавила класичном музејском делатношћу и научно-истраживачим радом, документацијом и чувањем предмета, а посебно задивљује велики број предмета прибављен поклоном. Њен научно-истраживачки рад на ауторским пројектима, теренски и архивски рад резултирао је великом грађом и многобројним радовима и чланцима о ликовном животу Зајечара, Тимочке крајине и шире.

Она је у исто време била и хроничар и истраживач ликовне и друштвене прошлости. Библиографија њених радова и чланака броји 274 библиографске јединице. Ова библиографија је у процедури у виду објављивања посебне књиге.

Током целог свог радног века, сарађивала је са завичајним листом Тимок, пишући стручне текстове. Лепосава Миловановић је организовала и поставила више од 150 изложби у Галерији Народног музеја у Зајечару и Радул-беговом конаку. Посебно је значајно интересовање Лепосаве Миловановић за руску емиграцију у Зајечару, за њихову ликовну али и друге делатности, чиме је постала пионер у обради ове, данас актуелне, теме у Србији.

Резултат ових интересовања је значајна музејска збирка њихових уметничких дела, низ њених радова и чланака, као и неколико одредница у *Енциклопедији руских уметника емиграната 1917-1939*. објављеној у Санкт Петербургу. Поред зајечарских, она је обрадила и књажевачке и неготинске руске емигранте. Лепосава Миловановић је за сада најзначајнији историчар уметности Тимочке крајине и дала је огроман допринос у очувању и познавању ликовног наслеђа овог дела Србије. Њен рад превазилази локалне оквири и свој значај има и на националном нивоу, на којем је веома цењена у свету историје уметности. Била је један од најистакнутијих учесника културног и јавног живота Зајечара. Лепосава Миловановић је крајње позитиван, изузетан, пример музејског радника и културног прегаоца, ентузијасте из унутрашњости Србије, која је својим радом оставила иза себе веома значајне резултате на пољу унаперђивања и развијања музејске делатности, заштите музејских предмета и познавања ликовне и уопште друштвене прошлости чиме је дала велики допринос музеологији и култури Републике Србије.

Лепосава Миловановић, добитница Награде за животно дело, др Драго Његован, председник МДС и Оливера Валтровић, унука Михаила Валтровића, фото В. Вукадиновић

Зорица Златић Ивковић, добитница Награде за животно дело и др Драго Његован, председник МДС, фото В. Вукадиновић

година
 2014.

она је јачала двојни идентитет који се о
 југословенској и Јеврејској заједници. Током ван
 свечано откривање пет споменика жртвама
 Београду, Ђакову, Сарајево, Новом Саду и
 издвојено из догађајне праксе скривних ком
 данас на територији Србије је подигнуто приближно
 жртвама Холокауста. Једно место међу
 првом Спомеником жртвама који је,
 Богдана Бонковић, Јеврејска
 Страдања у Сарајево, Аушвиц
 заборављеном простору
 допуњење о ст
 заточеницима — Јевреј
 села.

Place ... **ase a**
 During the first ... here
 Jews killed in Yug ... the
 Holocaust, the Jew ... th
 established new links ...
 strengthened the dual ...
 Yugoslav and Jewish c ...
 unveilings of five mon ...
 kovo, Sarajevo, Novi S ...
 isting practice of mo ...
 to the victims of th ...
 The central place ...
 the Jews killed, de ...
 at the Jewish Cen ...
 chwitz camp is th ...
 space. Especially ...
 group of Auschw ...
 has fallen into o ...

Зорица Златић Ивковић је још на студијама историје уметности била део истраживачких тимова, препозната од стране професора као велики таленат. Историју уметности је дипломирала 1975. у Београду, а њен дипломски рад *Зидно сликарство 14. века у манастиру Зрзе* добио је награду Спомен збирке Павла Бељанког из Новог Сада. У периоду 1975-78. похађала је последипломске студије на катедри за српску уметност средњег века, а била је ангажована на пројекту реконструкције ктиторских фреско натписа КиМ и Македоније. Од 1978. ради у Заводу за заштуту споменика културе у Краљеву, где је као члан конзерваторских тимова учествовала у конзервацији и рестаурацији више културних добара у Србији (манастир Кончулићи код Рашке, цркве у Жељевици, Брекову, Брезови, Гучи, Чаку, манастирима Враћевшници, Жичи, Никољу кабларском и другим). Радила је значајне послове на валоризацији наслеђа и категоризацији споменичких вредности.

Током свеобухватног конзерваторског рада на храму Светих апостола Петра и Павла у Сирогојну, донела је одлуку да свој даљи рад посвети једној споменичкој целини за коју је сматрала да је значајно да се ревитализује. Са породицом се 1990. године сели у Сирогојно и током наредне две године, уз радове на цркви, припрема и елаборат за конституисање музеја на отвореном у целини измештених и презентованих залтиборских брвнара.

Уз велико лично залагање и посвећеност и у условима кризе, успела је да 1992. године оснује Музеј „Старо село“ Сирогојно, које је заједно са сирогојном црквом достигло статус од изузетног значаја за Републику Србију. Упоредо са решавањем егзистенцијалних проблема установе и у сарадњи са Ранком Финдриком, архитектом пројекта и Републичким заводом за заштуту споменика културе, успешно је наставила радове на комплетирању пројектоване целине, поставци, оживљавању програма, опремању музеја и пратећих садржаја. На међународним конгресима успешно представља традиционално српско сеоско наслеђе. Музеј је до 2003. године постигао велики успех и домаћу и међународну популарност, са преко стотину хиљада посетилаца годишње.

Зорица Златић Ивковић је реализовала неколико десетина музејских изложби, укључујући и Музеј плетилца у Сирогојну, сарађивала на неколико документарних филмова, и добитница је бројних национално значајних награда и признања. Њена библиографија броји 87 значајних наслова, међу којима је и капитално дело *„Стефан Немања“, 900 година од рођења* које је објављено 2013. године.

Поред дугогодишњег залагања на изучавању, заштити, презентацији, публиковању и популаризацији средњовековног градитељског наслеђа, као и оснивање музеја „Старо село“ Сирогојно који је стекао статус од изузетног значаја за републику Србију, Зорица Златић Ивковић, музејски саветник у пензији је дала огроман допринос музеологији и култури Републике Србије.

2001-2015.

Име Михаила Валтровића је знаменито у историји српске музеологије. Због тога је Музејско друштво Србије обновило додељивање награде која носи његово часно име заслужним музејским стручњацима и музејима и у нашем времену.

Нека новим нараштајима музеалаца ова публикација, коју је савесно приредила Александра Савић, послужи као инспирација да истрају на заштити и презентацији музејског наслеђа Србије. Уколико се довољно потрудимо, награда „Михаило Валтровић“ може да буде значајна у српској култури не само по Валтровићу, већ и по њеним добитницима.

др Драго Његован, председник Музејског друштва Србије

Публикација је својеврсни подсетник на значајне изложбе, појединце и музеје у Србији који су својим преданим радом учинили да музејска делатност и музеологија досегну значајан ниво. Ауторка Александра Савић се потрудила да поред исцрпне биографије Михаила Валтровића, чија је плакета симбол ове награде, прикупи све текстове и фотографије од 2001. године и у облику сажете форме информисе колеге али и разноврсну публику о значају рада музејских радника, разноврсности изложби које се у Србији приређују и достигнућима које постижу музеји у оквиру своје делатности.

др Душица Бојић,
директор Историјског музеја
Србије

ISBN 978-86-908131-7-9

9 788690 813179